

**İÜ NADİR ESERLER
KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN VE
III. SELİM'İN VİLÂDET
TARİHLERİNİ İÇEREN 05464
NUMARALI ŞİİR MECMUASININ
MESTAP'A GÖRE TASNİFİ**

CLASSIFICATION ACCORDING TO THE
PROJECT FOR THE SYSTEMATIC
CLASSIFICATION OF JOURNALS (MESTAP)
FOR THE NUMBER 05464 POETRY
JOURNAL INCLUDING THE BIRTH DATES
OF SELIM III LOCATED IN THE IU RARE
WORKS OF ART LIBRARY

Ceyda ÇELEBİ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Eski Türk Edebiyatı Anabilim Dalı

Doktora Öğrencisi

E-posta: ceyda.celebi@hotmail.com

Orcid: 0000-0001-5601-0556

Öz

Bu makalede, Sultan III. Mustafa'nın 24 Aralık 1761 (27 Cemâziyelevvel 1175) tarihinde dünyaya gelen oğlu Şehzade Selim'in (III. Selim) doğumu için çeşitli şairlerce yazılmış vilâdet tarihlerini ihtiva eden bir şiir mecmuası ele alınmıştır. Mecmuanın derleyicisi, ketebe kaydından anlaşıldığı üzere Mehmed Mir Âsârî-zâde Kilârî'dir.

Mecmuanın şekil özelliklerine dair inceleme yapılmış; ilk ve son varacağı da bu bölümün sonuna eklenmiştir. Devamında eserin muhteva özellikleri konu edilmiş ve mecmuada manzumelerine yer verilen 57 şairin mahlası alfabetik bir biçimde sıralanmıştır. Daha sonra ise manzumelerin nazım şekillerine dair tespitlerde bulunulmuştur.

Mecmuada yer alan manzumeler, MESTAP'a (Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi) göre tasnif edilmiştir. Son olarak ise çeviri yazı oluşturulurken takip edilen yöntemden kısaca bahsedilmiş olup eserin İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Türkçe Yazmaları bölümünde *Tevârîh-i Vilâdet-i Sultân Selîm bin Mustafâ Han* adıyla kayıtlı olan ve tespit edilebilen tek nüshasının çeviri yazısı dikkatlere sunulmuştur. Mecmuada yer alan Farsça ve Arapça şiirlerin çevirisi yapılmaksızın yazmadaki şekliyle eklenmiştir.

Anahtar kelimeler: Vilâdet, III. Selim, III. Mustafa, mecmua, MESTAP.

Abstract

This article studies a poetry journal that includes the birth dates written by various poets for the birth of Şehzade (prince or sultan's son) Selim (Selim III), the son of Sultan Mustafa III, born on 24 December 1761 (27 Cemâziyelevvel 1175) (fifth month of the Arabian lunar year), as the colophon registration shows the anthologist of the journal was Mehmed Mir Âsârî-zâde Kilârî.

A careful research was conducted about the genre attributes of the handwritten manuscript. The first and final leaves of the journal were also added to the end of this section. Subsequently, the content attributes of the work were discussed and the pen names of the 57 poets included in the poems of the journal were listed alphabetically. Later, determinations were made about the poetry genres of the poems.

The poems included in the journal were classified according to the Project for the Systematic Classification of Journals (MESTAP). Finally, the method followed when

preparing the translation document is discussed briefly and the translation of the only identifiable copy of the work, which is registered under the name of Tevârih-i Vilâdet-i Sultân Selîm bin Mustafâ Han, in the Turkish Manuscripts section of the Istanbul University Rare Works Library is presented. The Persian and Arabic poems in the journal are added as they were written without translation.

Keywords: Birth, Selim III, Mustafa III, poetry journal, MESTAP.

GİRİŞ

Edebiyat tarihimizin kıymetli kaynakları arasında yer alan mecmualar, pek çok bilgiyi içinde barındırmaları dolayısıyla klasik Türk edebiyatı araştırmalarına mühim katkılar sağlar niteliktedir. Zengin bir muhtevaya sahip olan mecmuaların alanımıza katkıları arasında kaynaklarda hakkında detaylı bilgiye rastlanmayan ve/veya bilhassa divanı olmayan şairleri belirleme, bu şairlerin hayatlarına dair yeni bilgiler edinme ve bilinmeyen şiirlerini gün yüzüne çıkarma; nüshası bulunamayan eserlerle ilgili bilgileri içermeye; şairler arası akrabalık veya dostluk ilişkilerini aydınlatma gibi hususlar sıralanabilir. Edebiyatsever bir zât tarafından kişisel zevk gözetilerek derlenebildiği gibi, hâmîlerin ısmarlaması yoluyla da hazırlanan mecmualar arasında şiir mecmuaları geniş bir yer tutar. Bu mecmualar kaside, gazel, şarkı, tarih ve muamma gibi belirli bir nazım şekliyle yazılmış şiirlerden veya şekil birliği gözetilmeden çeşitli nazım şekilleriyle kaleme alınmış manzumelerden oluşabilmektedir. Şiir mecmualarının dönemin ruhsal ihtiyaçlarını ve şiir zevkini yansıtmaları yönlerinden mühim oluşunu da ayrıca belirtmek gerekmektedir.¹ Mecmua geleneği içerisinde, belli şahıslar için yazılmış manzumeleri ihtiva eden şiir mecmualarına da rastlanmaktadır. Bu şiir mecmualarının belli başlıları hakkında şu şekilde bilgi verebiliriz:

Halet Efendi Kitaplığı'nda 763 numarasıyla kayıtlı olan mecmua, Fâiz Efendi ve Şâkir Bey tarafından derlenmiş olup III. Ahmed ve Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'ya yazılan kasideleri ihtiva etmektedir (Hakverdioğlu, 2007). Hıfzî Ağa tarafından derlenen bir başka mecmua, Topkapı Sarayı Müzesi'nde *Mecmû'a* adı ve R. 1977 demirbaş numarası ile kayıtlı olup I. Mahmud hakkında yazılan şiirleri içermektedir (Aynur ve Şen, 2019). Benzer şekilde, Fransa Milli Kütüphanesi'nde 1035 demirbaş numarası ile kayıtlı şiir mecmuası, I. Ahmed için yazılan methiyelerden oluşmaktadır (Yıldız ve Batur, 2019). II. Mustafa için yazılan şiirlerden oluşmuş ancak derleyicisi belirsiz olan iki mecmua bulunmaktadır. Bunlardan ilki Topkapı Sarayı Müzesi'nde E. H. 1487 demirbaş numarası ve *Mecmû'a-i Tevârih* adıyla kayıtlı iken (Piroğlu, 2019); diğeri ise Nuruosmaniye Kütüphanesi'nde *Mecmûatü't-Tevârih* adı ve 3700 demirbaş

¹ Ayrıntılı bilgi için Bkz. Köksal, Mehmet (2017). *Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori*. İstanbul: Kesit Yayınları.

Tarlan, Ali Nihat (1946). "Eski Mecmualar Arasında". *İÜ Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*. (1). s. 122-137.

numarası ile kayıtlıdır (Efe, 2020). Son olarak, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde Y. 733 demirbaş numarası ile kayıtlı olan bu mecmua, III. Mustafa'ya sunulan cülûsiyyelerden oluşmaktadır (Yıldız, 2020).

Sıralanan örneklerde de görüldüğü gibi, belli şahıslar için derlenen şiir mecmuaları, çoğunlukla padişahlar için hazırlanmaktadır.² Ancak nadiren de olsa şehzadeler için hazırlanan mecmualara tesadüf etmek mümkündür.

Bu makalede, III. Selim'in doğumu vesilesiyle çeşitli şairler tarafından yazılmış vilâdet tarihlerini içeren bir şiir mecmuası tanıtılmış ve incelenmiştir. III. Selim 24 Aralık 1761'de (27 Cemâziyelevvel 1175) doğmuştur. Babası Sultan III. Mustafa, annesi ise Mihrişah Sultan'dır (Beydilli, 2009: 420).

Çalışmamıza konu olan eser, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde *Tevârih-i Vilâdet-i Sultân Selîm bin Mustafâ Han* adıyla kayıtlıdır ancak eserin arka kapağında yalnızca *Tevârih-i Vilâdet* ismi yer alır. Mecmuanın derleyicisi olarak ise "Mehmed Mir Âsârî-zâde Kilârî" kaydı bulunmaktadır. Kaynaklarda ismi Kilârî Mehmed Ağa olarak geçen derleyici, Enderun'da yetişip rikâbdar ve çukadar-ı şehriyârî olmuştur. 1197/1782 yılında ise silahdar-ı şehriyârî olduğu bilinmektedir. Bundan birkaç sene sonra 1201/1787 senesinde emekli olan Kilârî Mehmed Ağa, III. Selim devri başlarında vefat etmiştir (Akbayar, 1996: 950).

1. MECMUANIN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

Tevârih-i Vilâdet-i Sultân Selîm bin Mustafâ Han adlı yazma eser, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Türkçe Yazmaları bölümünde 05464 demirbaş numarası ile kayıtlıdır. Tamamı 31 varak olan eserin başında ve sonunda birer varak boş bırakılmıştır. 238x145 mm boyutundaki sayfalarında 17 satır bulunan eserin serlevhası müzehhep, cetvelleri ise yaldızlıdır. Eser aharlı kâğıt üzerine talik yazı ve siyah mürekkep ile kaleme alınmıştır. Mehmed Mir Âsârî-zâde Kilârî eliyle 1175/1761-2 yılında derlenmiş olan mecmuada, manzumelerin baş kısımlarında başlıklar için boşluk bırakıldığı ancak bu boşlukların doldurulmadığı görülmektedir. Bu durum, eserin tamamlanamamış olabileceğini düşündürmektedir.

2. MECMUANIN MUHTEVA ÖZELLİKLERİ

Tevârih-i Vilâdet-i Sultân Selîm bin Mustafâ Han adlı mecmuada 75'i Türkçe, ikisi Farsça ve sekizi Arapça olmak üzere toplam 85 manzum vilâdet tarihi yer almaktadır (2b-32b). Mehmed Mir Âsârî-zâde Kilârî tarafından derlenen bu manzumelerin tamamı padişaha ve yeni doğan şehzadesine övgü ifadeleri içermektedir.

² Ayrıntılı bilgi için bkz. Efe, Zahide (2021). Defterdar Mehmed Behcet Efendi'ye Sunulan Şiirler Mecmuası (Aemnz 575). *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*. 5 (1). s. 58-111.

Mecmuadaki vilâdet tarihlerinde, 57 farklı şairin mahlası tespit edilmiş olup mahlaslar, alfabetik bir sıralama takip edilerek aşağıda verilmiştir:

“Afif, Ahmed-i Muhtâr, ‘Atâ, ‘Azîz, Behcetî, Besîm, Cûdî, Dâniş, Edîb, Emîn, Fethî, Feyzî, Hâfız, Hâkim, Halîm, Hamdî, Hâmid, Hanîf, Haşmet, Hâtif, Hâtim, Hayrî, Hıfzî, Hilmî, Hubzî, ‘İffet, ‘İzzet, ‘İzzî, Lutfî, Lübbî, Masraf, Nâfiz, Nesîb, Nevres, Nihâlî, Nüzhet, Râgıb, Râmiz, Resâ, Reşîd, Rif’at, Rûhî, Sabîh, Sâhib, Sâlik, Sermed, Şâkir, Şefîk, Şehrî, Tab’î, Tâlib, Tıflî, Vasfî, Yâver, Yektâ, Zarîf ve Zeynî”

Mecmuada, yukarıda mahlası verilen şairlerin genellikle bir manzumesi yer almıştır. Ancak bu şairlerden ‘Afif’in üç, Emîn’in beş manzumesi bulunmaktadır. Hâfız, Hamdî, Hayrî, Hıfzî, Reşîd ve Rif’at’ın ise ikişer manzumesinin olduğu görülmektedir. Manzumelerin 14’ünde ise mahlas tespit edilememiştir. Genel itibariyle, mecmuadaki manzumelerin son beyitlerinde, ebced hesabı ile şehzadenin doğum tarihi verilmektedir. Ancak dikkat çekici bir biçimde Hıfzî (12a-12b) ve Hayrî’nin (12b-13a) bir; ‘Afif’in (17a-19a) ise üç manzumesinin tüm beyitlerinde tarih düşürüldüğü görülmektedir. Aşağıda Hıfzî’nin aşağıdaki manzumesi örnek olarak verildi:

müstef’ilün / müstef’ilün / müstef’ilün / müstef’ilün
esdi şabâ-yı pür-şafâ bu tâze gül oldı besîm (175)³
şâd oldı sulţân muşţafâ nev-gül aña yâr u nedîm (175)

devlet için virdi vedûd şâh-zâdeye gül-bû vücûd (175)
oldı şub(u)h-dem rû-nümûd çü âf-tâb u külçe sîm (175)

evlâd-ı şâh olup ‘ayân mesrûr bu cümle cihân (175)
kıla zemîn ü âsmân tev’em donanma-yı kavîm (175)

devlet ile başdı kadem şeh-zâde-i gül-bû beden (175)
zîb oldı mehd-i devlete şâh-zâde-i ziyî-i kerîm (175)

koş besmeleyle beşige yümni-i zemîn şâh-zâdeyi (175)
şeh-zâdeye mes’ûd ola rabbim cevâhir mehd-i sîm (175)

gevher mi ra’nâ gül mi bu yâ bülbül-i şâh-nâz-gû (175)
şâh-zâde-i nâz [u] na’îm geldi kerîm sulţân selîm (175)

tûtî gibi şîrîn-zebân ‘adl-âver ü fevz-i cihân (175)
bu ‘andelîb-i gülsitân ola cihângîre cesîm (175)

³ H.1175 (M.1761)

başdı kadem zîb-i 'alem şâh-zâde-i encüm-ğaşem (175)
her dem du 'âsın iderüm hem bende-i şâh-zâdeim (175)

'âlem-i mülkler dâyesi perr-i hümâlar sâyesi (175)
olsun 'öm(ü)r ser-mâyesi esdikce nev-bâd-ı nesim (175)

tâc ile bu 'âlî-cenâb şâh-zâde olsun kâm-yâb (175)
dünyâya sa 'd-i âf-tâb ola sa 'id sultân selim (175)

'âlemde olsun cûd ile şeh-zâde efrîdün-'alem (175)
seyf-i mülûkı taqınup a 'dâyı bu itsün dü nîm (175)

şâh-zâde-i 'âlî-nijâd tev'em bunuñla 'adl ü dâd (175)
şâh-zâde-i mecd-i 'tiyâd cem-câh-i fevz-i külçe sîm (175)

şâh beytini zeyn eyledi nev-bâve gül luğf-ı ilâh (175)
şâh beytine zîbâ-[yı] mülk geldi çü mâh oldu besim (175)

târîh-i gevher-bârını **hıfzî** şaçıvir varını
koy besmeleyle beşige başsun velî sultân selim (175)

Yazma eserin sonunda Mehmed Mir Âsârî-zâde Kilârî'ye ait ketebe kaydı bulunmaktadır.

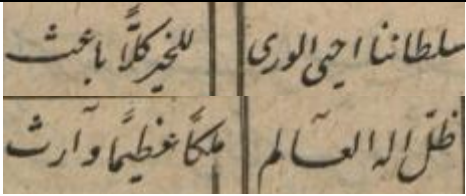
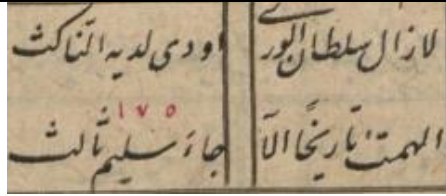
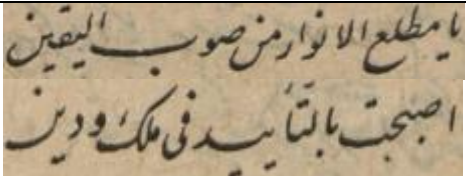
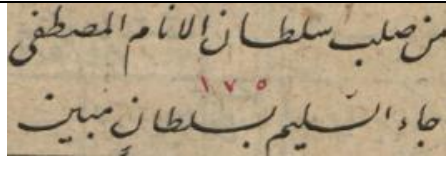
3. MANZUMELERİN NAZİM ŞEKİLLERİ

Tevârîh-i Vilâdet-i Sultân Selim bin Mustafâ Han adlı vilâdet mecmuasında, dört farklı nazım şekliyle yazılmış, toplam 85 manzume yer almaktadır. Mecmuada yer alan bu manzumelerde en sık kıt'a nazım şekli kullanılmış olup bu nazım şekliyle yazılmış olan manzumelerin sayısı 55'tir. Kaside nazım şekli ise 26 manzumede görülmektedir. Ayrıca mecmuada iki manzume murabba, iki manzume ise gazel nazım şekli ile yazılmıştır. İlâveten, mecmuanın farklı yerlerinde toplam beş müstakil mısraya rastlanmakta olup bunlar da tıpkı manzumeler gibi, şehzâdenin vilâdeti için yazılmış tarihlerdir.

4. MANZUMELERİN MESTAP'A GÖRE TASNİFİ¹

Tevârîh-i Vilâdet-i Sultân Selîm bin Mustafâ Han adlı vilâdet mecmuasında yer alan manzumeler, aşağıdaki tabloda MESTAP sistemine göre tasnif edilmiştir:

Tablo 1: Manzumeler

Yer Nu.: İstanbul Üni. Nadir Eserler Ktp. Nu. 05464, <i>Tevârîh-i Vilâdet-i Sultân Selîm bin Mustafâ Han</i>							
Vr. nu.	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli/ birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
2b	râğıb	pertev-i baht-ı zamân sultân-ı hürşid-i kıtırân revnak-ı taht-ı cihân zıll-ı hudâvend-i 'alîm	bi'l-bedâhe bendesi râğıb da târîhü'n didi eyledi âfâkı rüşen mevlid-i sultân selîm	Kıt'a-i kebire / 14 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
3a	sâhib	pâd-şâh-ı cem-şaşem sultân-ı gerdün-ı bârgâh şâh sultân muştafâ han mazhar-ı feyz-i 'amîm	sen de yaz sâhib bu zîbâ mışra'ı târîhdür geldi sultân muştafâdan dehre şeh-zâde selîm	Kıt'a-i kebire / 11 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
3b	nâfiz	hamdü'lillâh oldu tevfiğ-i hudâ lutf-ı kerîm 'âlemi leb-rîz-i şevk itdi bu ihsân-ı 'azîm	nâfizâ bir remz ile çıkdı bu târîh-i latîf dâd-ı hağdur oldu bu şeh-zâde bir kalb-i selîm	Kaside / 14 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	
4a	-			Murabba / 4 bend	Suriyye tarihi		Arapça
4a	-			Kaside / 14 beyit	Suriyye kasidesi		Arapça

III. SELİM'İN VİLÂDET TARİHLERİNİ İÇEREN 05464 NUMARALI
ŞİİR MECMUASININ MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

4b	zarîf	nâzım-ı etvâr-ı 'âlem dâver-i gerdün himem şehriyâr-ı ma' delet-fermâ-yı râh-ı müstakîm	evc-i eflâka sezâ naqş olsa târihi zarîf zâde-i şâhen-şeh-i kevni selim ide raḥîm	Kıt'a-i kebire / 6 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
4b	hanîf	bâreka'llâh ḥazret-i dârâ-yı devrân u zamân a'nî sultân muştafâ ḥâkan-ı iskender-nişân	geldi bir târihle dergâha rû süre hanîf şulb-ı sultân muştafâdan şâh selim oldu 'ayân	Kaside / 10 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	
5a	ḥâkim	mehçe-i sultân-ı 'âlem melce'-i cümle ümem sırr-ı ḥâkan-ı mu'azzam gevher-i künc-i 'amîm	düşdi hâtıfden dile ḥâkim bu târih-i 'acib medd-i devlet şâh-zâde şâhib-i kalb-i selim	Kıt'a-i kebire / 17 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
5b	nevres	şeh-i cem-bende sultân muştafâ ḥan ki almış feyzi te'yîd-i ḥüdâdan	gelüp imkâna itdi dehri şâdân bu şeh-zâde selim ola ḥatâdan	Kıt'a-i kebire / 14 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---	Mahlas 13. beyitte geçmektedir.
6a	'azîz	ḥabbezâ ferḥunde-dem raḥşende şubḥ-ı tâbdâr şâmil oldu 'âleme âfâr-ı feyz[i] ser-te-ser	cedd-i a'lâsına ḫâlîḫ oldu bu târihde nûr-ı 'ayn-ı muştafâ sultân selim-i kâmvir	Kaside / 24 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	Mahlas 23. beyitte geçmektedir.
7a	rif'at	zîver-efzâ-yı ḫilâfet âb-rû-yı saltanat ḡonçe-i gül bâḡ-ı şevket şâh-ı zî-şân-ı ḫalîm	levḫ-i çarḫa rif'atâ naqş olsa târihi sezâ geldi mehd-i kevne devlet ile şeh-zâdem selim	Kıt'a-i kebire / 6 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
7a	-	zîyâdâr-ı cihân	-	Mısra	Tarih		
7a	-	câ-i gül-i ḫurşîd	-	Mısra	Tarih		
7a	-	câ-i selim-i ḫâlîḫ	-	Mısra	Tarih	---/---	
7a	-	maḫdem-i pâkin 'uḫârid böyle tebyîz eyleyüp yazdı târiḫ şulb-ı pâk-ı muştafâ ḥanı selim	sâl-i târihi yazıldı bî-bedel levḫ-i dile şun'-ı yezdân mâh-ı evc-i saltanat sultân selim	Kıt'a-i kebire / 6 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
7b	'iffet	bâreka'llâh ḥazret-i ḫallâḡ-ı tevvâbü'r-raḥîm nâs-ı dehre ḫıldı bu yüzden yine luṫf-ı 'azîm	ḫudsiyân mevlüdını tebşîr idüp 'iffet didi müjde mısr-ı dehre başd[1] sa'd-ile sultân selim	Kaside / 43 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	Kaside içinde gazele yer verilmiştir.
9a	ḫubzî	te'âla'llâh zihî âfâr-ı şun'-ı müste'ânî kim zuhûrından cihâna nev-be-nev zevḫ ü şafâ geldi	mücevher harf ile ḫubzî didim târih-i mevlüdün cihâna bâ-yüm(ü)n şeh-zâde-i ḥan muştafâ geldi	Kıt'a-i kebire / 10 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/--- -	

9b	ṭālib	muṣṭafā ḥan-ı 'ad(i)l-perver [ü] memdüh-şiyem ki virir nükte-i 'irfanla iḳbāle niẓām	açıcaḳ nüṣṣa-i iclāl-i ḥikemden fāli geldi nessāb-ı civān-baḥt aña tārīḥ-i tamām	Kıt'a-i kebire / 9 beyit	Suriyye tarihi	-.--/-.--/-.--/-.--	Mahlas 8. beyitte geçmektedir.
9b	şākir	sāye-i yezdān abu'l-iḥsān sulṭān muṣṭafā şevher-i 'işmet 'arūs-ı devlet şevket-i velīd	ḥatm-i tārīḥüñle tenvīr eyle şākir 'ālemi oldı ṭāli' müjdelər āfāḳa ḥurşid-i ümīd	Kıt'a-i kebire / 15 beyit	Suriyye tarihi	-.--/-.--/-.--/-.--	
10a	'izzī	mīhr-i burc-ı ma'delet hem-nām-ı faḥrū'l-'ālemīn şāhib-i evreng-i şevket zıll-ı raḥmānū'r-raḥīm	nūr-ı pāk-i şulb-ı sulṭānī ki bī-ḥad şükr ola luṭf-ı ḥaḳdur geldi dehre zāde-i şāh-ı selīm	Kıt'a-i kebire / 7 beyit	Suriyye tarihi	-.--/-.--/-.--/-.--	Mahlas 6. beyitte geçmektedir.
10b	dāniş	şevket-ābād-ı ḥarīm-i dāver-i cism cāhdan oldı bir şeh-zāde zāhir āf-tāb-āsā besīm	dānişā tebrīk ile tārīḥ-i mevlūd-i şerīf mehd-i 'izze nürveş ḳondı zihī sulṭān selīm	Kıt'a-i kebire / 8 beyit	Suriyye tarihi	-.--/-.--/-.--/-.--	
10b	maşraf	ḥamdū'lillāh ḥusrev-i 'ahdin görüp şeh-zādesin ber-murād oldı cihān buldı derūn āmādesin	ya'nī tārīḥ ile maşraf bir du'ā irād ider ḳıl selīm allāh bu sulṭān muṣṭafā şeh-zādesin	Kaside / 7 beyit	Suriyye kasidesi	-.--/-.--/-.--/-.--	
11a	ṭıflī	ey ḥusrev-i vālā-ḥaseb pīrāye-baḥşā-yı neseb şān u şükūhuñ böyle hep şevketle 'ālemgīr ola	gūş eyle nuṭḳ-ı mülhemi tārīḥ-i şāh-ı a'zamı ḳıldı münevver 'ālemi sulṭān selīm pīr ola	Murabba / 24 bend	Suriyye tarihi	-.--/-.--	Mahlas 19. bendde geçmektedir.
11b	şabiḥ	mīhr-i burc-ı salṭanat ḥurşid-i āfāḳ-ı şeref ya'nī sulṭān muṣṭafā ḥan ol şehen-şāh-ı kerīm	bu mücevher muşra-ı pākizedür tārīḥ-i tām ṭoḒdı bir nūr-ı mücessemdür hemān sulṭān selīm	Kıt'a-i kebire / 12 beyit	Suriyye tarihi	-.--/-.--/-.--/-.--	Mahlas 11. beyitte geçmektedir.
12a	ḥıfzī	esdi şabā-yı pūr-şafā bu tāze gül oldı besīm şād oldı sulṭān muṣṭafā nev-gül aña yār u nedīm	tārīḥ-i gevher-bārını ḥıfzī şaçıvir varını ḳoy besmeyleyle beşiḒe başsun velī sulṭān selīm	Kaside / 14 beyit	Suriyye kasidesi	-.--/-.--/-.--/-.-- .-	Her beyitte tarih düşürülmüştür.
12b	ḥayrī	bām-ı devlet maṭla'ı şulb-ı şeh-i eyyāmdan şubḥ-ı şevket oldı zibā 'āleme cilve-fezā	pād-şāhā keвне ḥālā bu sürür eyyāmıdur ḥayrīye kāmıyla dād eyle ki bu yevme fedā	Kıt'a-i kebire / 9 beyit	Suriyye tarihi	-.--/-.--/-.--/-.--	Her beyitte tarih düşürülmüştür.
13a	luṭfī	şāh-ı şāhān-ı cihān dārāt-ı sulṭān muṣṭafā ced-be-ced ḥaḳan-ı zī-şān u ḥudāvend-i 'azīm	levḥ-i ḥurşide 'uṭarid yazdı kilik-i nūr ile pertev-endāz oldı keвне mecd(i)le sulṭān selīm	Kıt'a-i kebire / 13 beyit	Suriyye tarihi	-.--/-.--/-.--/-.--	Mahlas 12. beyitte geçmektedir.

III. SELİM'İN VİLÂDET TARİHLERİNİ İÇEREN 05464 NUMARALI
ŞİİR MECMUASININ MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

13b	sermed	şâh-ı cem-mertebe hâkân-ı e'âlî-perver muştafâ han-ı cihân-dâver-i şâhib-tekrîm	başdı çün kevne kâdem lutf(i)le şeh-zâde-i şâh kıldı ihsân-ı sürür 'âleme sultân selîm	Kıt'a-i kebire / 11 beyit	Suriyye tarihi	..- / ..- / ..- / ..-	Mahlas 9. beyitte geçmektedir.
14a	şehrî	hâzret-i hağan-ı a'zam dâver-i ferhunde-râ şâhib-i şadr-ı hilâfet mâlik-i tâc u dihim	mağdem-i sa'dına târih yazdılar ehl-i semâ necl-i 'âlî nev-nihâl-i saltanat sultân selîm	Kıt'a-i kebire / 20 beyit	Suriyye tarihi	.- / .- / .- / .-	Mahlas 19. beyitte geçmektedir.
14b	reşîd	şehriyâr-ı tâc-bağş-ı tâcdârân-ı cihân zall-ı hağ sultân-ı dâd-âver şehen-şâh-ı kerîm	bir ziyâde bî-bedel târih nazm itdüm reşîd virdi ârâyiş cihâna mevlid-i sultân selîm	Kıt'a-i kebire / 12 beyit	Suriyye tarihi	.- / .- / .- / .-	
15a	-	pesendide-i mâh [u] âf-tâb-çal'at	-	Mısra	Tarih	.- / .- / .- / .-	
15a	-	'atâ-yı rabb-i kerîm şâh-zâde sultân selîm	-	Mısra	Tarih	.- / ..- / .- / ..-	
15a	yâver	pâd-şâh-ı heft kişver şâh-ı şâhân-ı bilâd muştafâ han-ı kerem-mu'tâd u kân-ı 'adl ü dâd	der-meh-i câ geldi mehd-i şevkete müjde zihî mihreveş sultân selîm-i nesl-i pâk 'âlî-nihâd	Kaside / 9 beyit	Suriyye kasidesi	.- / .- / .- / .-	Mahlas 8. beyitte geçmektedir.
15b	feyzî	şehen-şâh-ı mu'azzam dâver-i devrân [u] cem-haşmet hudâvend-i mükerrem şâh-ı hağan-ı hümâyün-fer	bu resme geldi bir târih-i garrâ hüşuma feyzî cihâna şâh selîm oldu kudümüyla tarab-âver	Kıt'a-i kebire / 15 beyit	Suriyye tarihi	.- / .- / .- / .- -	
16a	hâfız	münîr-i mihr-i devlet lem'a-pâş-ı neyyir-i şevket vücûdın hayr-ı mahz itmiş cenâb-ı kâdir-i mutlak	atup eflâke ser-tâc-ı dili hâfız didi târih ide sultân selîmi tül-ı 'ömr ile mu'ammer hağ	Kıt'a-i kebire / 6 beyit	Suriyye tarihi	.- / .- / .- / .- -	
16a	tab'î	çoğ şük(ü)r sultân-ı a'zam muştafâ hanuñ bu dem oldı ikbâl ile hağdan zâtına lutf-ı 'azîm	bî-bedel târih-i mevlûdın didim tab'î bu dem hamd-i bî-had kıldı mesrûr 'âlemi sultân selîm	Kıt'a-i kebire / 5 beyit	Suriyye tarihi	.- / .- / .- / .-	
16a	zeynî	âf-tâb-ı evc-i devlet pertev-i lutf-ı ezel muştafâ han-ı hümâyün-menkabet şâh-ı kavîm	lâyiğ oldu hâtıra bu mısra'-ı mu'cem-şümâr 'âlemüñ bir gönçe-i ra'nâsıdur sultân selîm	Kıt'a-i kebire / 14 beyit	Suriyye tarihi	.- / .- / .- / .-	Mahlas 13. beyitte geçmektedir.
16b	nüzhet	bü'l-mekârim ya'nî sultân muştafâ kim zâtını eylemiş hağ maşdar-ı envâ'-ı eltâf-ı cesîm	ben de nüzhet bir du'â idüp didim târihini pîr ola yâ rab mezîd-i 'ömr ile sultân selîm	Kıt'a-i kebire / 16 beyit	Suriyye tarihi	.- / .- / .- / .-	
17a	'afîf	bâreka'llâh zemin şevk ü tarab 'ahd-i nevâl bâreka'llâh zemin 'ayş u şafâ sa'd-ı zamân	şavn-ı rabb-ile kederden ola şeh-zâde selîm kevne silm oldu selîm ibn-i şehen-şâh-ı cihân	Kıt'a-i kebire / 22 beyit	Suriyye tarihi	..- / ..- / ..- / ..-	Her beyitte tarih düşürülmüştür.

18a	'afif	zihî yemm-i <i>cüd</i> iskender-tüvân u ekme-i min'âm şeh-i berreyñ ü bahreyñ ü nighbân-ı felek eyvân	vücûda geldi devlet ile şeh-zâde selim el- <i>hağ</i> selim ide <i>hağ</i> adan luğ u 'avn-ı ized ü yezdân	Kıt'a-i kebire / 22 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/--- -	Başına "velehu" yazılmıştır. Her beyitte tarih düşürülmüştür.
18b	'afif	revnağ-ı muşr-ı kemâl ü cûda sulţân muştafâ mâğ-ı burc-ı yümn ü himmet şâhib-i kalb-i selim	bâd-ı âfetden gül-i sulţân selim olsun selim muşr-ı 'âlem zeyni oldı müjdeler sulţân selim	Kıt'a-i kebire / 11 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/--- -	Başına "velehu" yazılmıştır. Her beyitte tarih düşürülmüştür.
19a	re'fet	hâzret-i şâh-ı cihân husrev-i mülk-i 'irfân muştafâ han ki diñür aña kerim bin kerim	ka-dem-i muhteremin başdı bu gün bu 'ahde behcet ü yümn ile şeh-zâde-i sulţân selim	Kıt'a-i kebire / 16 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/--- -	
19b	lubbî	tâcdâr-ı dâd-pirâ dâver-i cemşid-râ inşirâğ-ı kalb-i dünyâ muştafâ han-ı kerim	düşdi bir târiğ-i müsteñnâ kudüm-ı pâkine geldi ke-vne nûr-ı nûr-ı muştafâ sulţân selim	Kıt'a-i kebire / 11 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/--- -	
20a	-			Kıt'a-i kebire / 13 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/--- -	Farsça
20b	yektâ	hâzret-i hağan-ı a'zam muştafâ han-ı kerim kim odur zâtında el- <i>hağ</i> mazhar-ı luğ-ı rağim	bi'l-bedâhe söyledi târiğ-i mevlûdın selim 'âleme başdı ka-dem devlet ile sulţân selim	Kaside / 14 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/--- -	
21a	nesib	pâd-şâh-ı cem- <i>haşem</i> şâhen-şeh-i ferhunde-dem şâhib-i tiğ ü ka-lem hâmi-i şer'-i müstağim	toğdı dilden bir güzel târiğ-i müsteñnâ nesib kaldı pür ekvânı nûr-ı mağdem-i sulţân selim	Kıt'a-i kebire / 7 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/--- -	
21a	emîn	şehen-şâh-ı mu'azzam dâver-i dâd-âver-i 'âlem hudâvend-i mükerrem şâh-ı şâhân-ı hümayün fer	emînâ yazsalar târiğ-i 'arş üzere lâyıkdur cihâna şâh selim oldı kudüm ile tarab-âver	Kıt'a-i kebire / 10 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/--- -	
21b	hamdî	hamdü'lillâh esdi feyz-i hağğ ile bâd-ı nesim eyledi dünyâyı şimdi tev'em-i dâr-ı na'im	bir de sen tarğ eyle hamdî mevlidi târiğini mehd-i dehre geldi devletle bu gün sulţân selim	Kaside / 8 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/--- -	

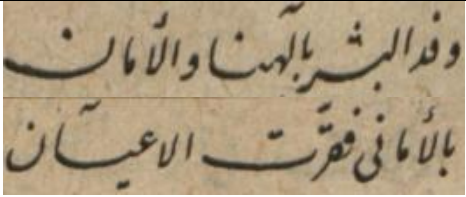
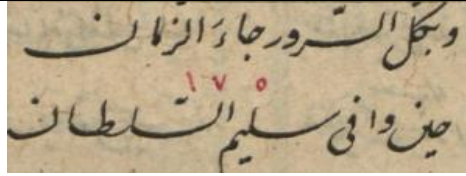
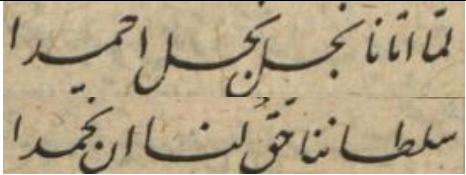
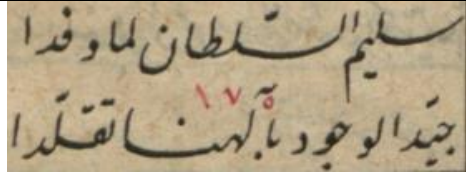
III. SELİM'İN VİLÂDET TARİHLERİNİ İÇEREN 05464 NUMARALI
ŞİİR MECMUASININ MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

22a	rāmiz	zihî ferhunde demler kim olup tevfiğ-i rabbânî ki mesrûr eyledi ber-vefğ-i dil-hvâh şâh-ı devrânı	tulû' itdükde mihriyle didim târihîni rāmiz hüveydâ oldı sırr-ı muştafâdan nûr-ı rahmânî	Kaside / 6 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/--- -	
22a	hâfız	ey şeh-i 'âlî-nijâd burc-ı hilâl-i saltanat maṭla'-ı mihr-i hilâfet revnağ-ı taht-ı dihîm	bir du'â ile didi târihîni hâfız kuluñ hağ te'âlâ ide bu şeh-zâdeyi dâ'im selîm	Kıt'a-i kebire / 3 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
22a	reşid	ḥayr-ı maḫdem geldi bir şeh-zâde-i 'âlî-tebâr oldı 'âlem maḫdeminden maẓhar-ı feyz-i 'amîm	hâmiden allâh ben târih için didim reşid ḥamd ola yezdâna virdi şâha şâh-zâde selîm	Kıt'a-i kebire / 8 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
22b	emîn	bi-ḥamdi'llâh ki dünyâ cümleten dârü'n-na'im oldı ser-â-pâ 'âleme mevlâdan iḥsân-ı 'amîm oldı	emînâ hem tefe'ül hem teşekkür söyle târihîni bu nevbet evvelâ şeh-zâde bu sulṭân selîm oldı	Kaside / 9 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/--- -	
23a	ḥaşmet	bâreka'llâh ey şehen-şâh-ı 'adâlet âstân şâneka'llâh ey ḥudâvend-i kerîm ü kâmrân	yazdı bu refṭâr ile ḥaşmet kuluñ târihîni mihr ile sulṭân selîm geldi vücûda tev'emân	Kaside / 8 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	
23a	rif'at	bi-ḥamdi'llâh bu gülzâr-ı cihânda açıldı gönçeler büy-ı şafâdan	didüm mevlûdi târihîni rif'at selîm ola o şeh-zâde ḥaṭâdan	Kıt'a-i kebire / 5 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---	Manzume 26b sayfasında tekrar edilmiştir.
23b	nesîm	ḥabbezâ eyyâm-ı şâdi-i şehen-şâh-ı zamân ey ḥoşâ vaqt-i feraḥ hengâm-ı eltâf-ı 'amîm	kaḫdı cûdi tâc-i iḥsânı bu nev-târihden emr-i künle geldi mışr-ı 'âleme sulṭân selîm	Kıt'a-i kebire / 7 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
23b	ḥıfzî	bâreka'llâh zihî pād-şeh-i heft iḳlîm bu şeref-i maṭla'-ı envâr ḥudâvend-i ḥakîm	didi târihîni ḥıfzî bu meserretle temâm şevki revnağ-dih-i bezm eyledi sulṭân selîm	Kaside / 9 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	
24a	emîn	pād-şâh-ı heft kişver şehriyâr-ı baḫr u ber ya'nî sulṭân muştafâ ḥan nâşir-i şer'-i kavîm	farṭ-ı şevkinden olup bir bülbül-i güyâ emîn didi târihîni ne zibâ verd-i ter sulṭân selîm	Kıt'a-i kebire / 6 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
24a	'atâ	ḥabbezâ dehre 'atâ eyledi feyyâz-ı kerîm kıldı şeh-zâde ile şâh-ı cihânı tekrîm	geldi bâ-luṭf 'atâ ḥaṭıra bir nev târih nürdur kevne tulû' eyledi şeh-zâde selîm	Kaside / 7 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	

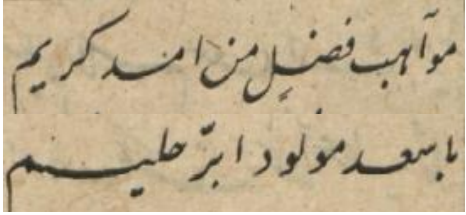
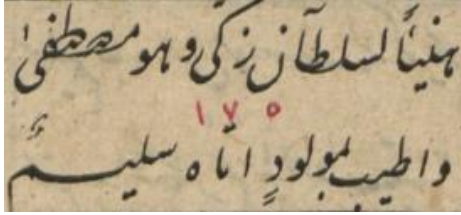
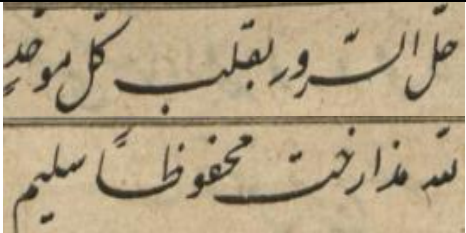
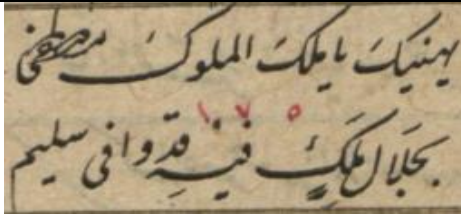
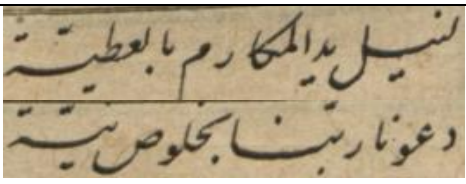
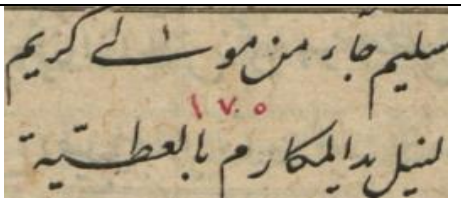
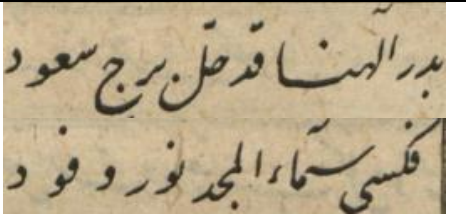
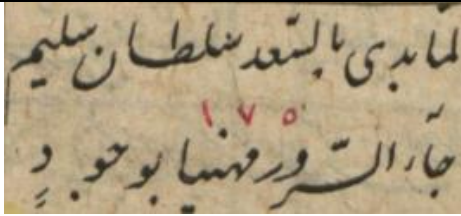
24b	-			Kıt'a-i kebire / 5 beyit	Suriyye tarihi		Farsça
24b	besim	hazret-i şahen-şeh-i cem-câh sultân muştafâ 'adl ü dâd u re' feti 'älemlere oldu 'amim	şevkle çıkdı yazup târihini 'abd-i besim sâye şaldı bâ-sa'âdet 'äleme sultân selim	Kıt'a-i kebire / 8 beyit	Suriyye tarihi	---/--/--/--	
25a	şefik	hazret-i zıll-ı hüdâ şahen-şeh-i şahib-'atâ ya'nî sultân muştafâ han-ı kerim-i cem-şaşem	yaz şefikâ bâ'-i bismi'llâh ile târihini 'äleme sultân selim devlet ile başdı qadem	Kıt'a-i kebire / 5 beyit	Suriyye tarihi	---/--/--/--	
25a	fethi	dâver-i yektâ süleymân-ı zamân han muştafâ ya'nî sultân-ı selâtin cihânbanî vü kerim	pertev-i envâr-ı pâk [ü] sâye-i rabb-i ebed nesl-i sultân muştafâ şeh-zâde-i berr ü selim	Kıt'a-i kebire / 7 beyit	Suriyye tarihi	---/--/--/--	
25b	nihali	hazret-i şahen-şeh-i 'âlem ki sultân muştafâ zât-ı pâk-i bî-meñli sâye-i rabb-i kerim	yazdı dert üzere nihali muşra'-ı târihini eyleyüp handân cihânı kevkeb-i sultân selim	Kıt'a-i kebire / 6 beyit	Suriyye tarihi	---/--/--/--	
25b	edib	pâd-şâh-ı bañr u ber sultân-ı mülk-i ma' delet muştafâ han ibn-i aħmed han-ı haķan-ı kerim	bî-nihâne söyledim târih-i teşrifin edib rûħdur geldi vücüd-ı dehre şeh-zâde selim	Kıt'a-i kebire / 9 beyit	Suriyye tarihi	---/--/--/--	
26a	rûhi	müjde ki han muştafâ dâver-i cem-mesnede oldı bu şeh-zâde ihsân-ı hüdâ-yı kerim	varsa da noķşanı kâfi görünür rûhiyâ gölşen-i dehre maķâm eyledi sultân selim	Kıt'a-i kebire / 6 beyit	Suriyye tarihi	---/--/--/--	
26a	hilmî	habbezâ ferhunde pîr-i nev-cevân itdi 'alim bir gül açdı gülsitân-ı 'äleme miñli 'adim	cevherâtın ne felek şaçdı zemine hilmiyâ feth-i bâb-ı nuşrete fâ'ik delil sultân selim	Gazel / 2 beyit	Suriyye tarihi	---/--/--/--	
26b	sâlik	düd-mân-pîrâ-yı şevket âb-rüy-ı salţanat muştafâ han-ı celâlet tev'em-i şavvet-nedim	müjde kim sultân selim oldı cihâna rûh-ı tãm oldı şeh-râyin cemâl-i maķdem-i sultân selim	Kıt'a-i kebire / 7 beyit	Suriyye tarihi	---/--/--/--	
27a	resâ	neyyir-i burc-ı şeref şahen-şeh-i hayrül-halef ya'nî sultân muştafâ ol sâye-i rabb-i raħim	ķudsiyân târihini yazdı du'â birle resâ geldi dehre nür-ı 'ayn-ı muştafâ sultân selim	Kıt'a-i kebire / 6 beyit	Suriyye tarihi	---/--/--/--	

III. SELİM'İN VİLÂDET TARİHLERİNİ İÇEREN 05464 NUMARALI
ŞİİR MECMUASININ MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

27a	'izzet	bāreka'llāh şāh-ı cem-mesned hıdīv-i 'ālī-şān sāye-i yezdān penāh-ı salṭanat kān-ı 'atā	yazsa 'izzet tāk-ı gerdūna sezādur tārīhi māh idi itdi ṭulū' sulṭān selīm bin muşṭafā	Kıt'a-i kebire / 7 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
27b	ḫayrī	muşṭafā ḫan-ı felek-mertebe şāh-ı cem-cāh rabṭ-ı ḳalb olmağıla kārı rızā' u'llāha	geldi bir müjde-res-i ḡayb didi tārīhin ḫaḳ mübārek ide şeh-zāde selīmi şāha	Kıt'a-i kebire / 5 beyit	Suriyye tarihi	.../.../.../...	
27b	vaşfi	baḫr-ı şulb-ı şāh-ı şāhān ḫan-ı sulṭān muşṭafā zīver-efzā-yı kenāre itdi bir dürr-i selīm	mevlid-i mes'ūdına tārīḫ-i vaşfi kemteri ṭoğdı çün bedr-i münevver 'āleme sulṭān selīm	Kıt'a-i kebire / 5 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
27b	behcetī	muşṭafā ḫan-ı celilü's-şānuñ 'avn-i ḫaḳḳ ile ṭab'-ı gül-berg-i laṭfīn ḫıfz ide bād-ı nesīm	behcetī tārīḫ-i tāmi geldi bu şeh-zādenüñ şulb-ı sulṭān muşṭafādan çıkdı şeh-zāde selīm	Kıt'a-i kebire / 5 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
28a	ḫātem	bāreka'llāh 'ayn-ı luṭf-ı mevhib-i rabb-i raḫīm kim ḳudüm-ı pāki oldı bā'iṭ-i şād-ı 'amīm	bir nidā-yı şādī çıkdı didi ḫātem tārīhin luṭf-ı ḫaḳdan geldi kevnē nürdur sulṭān selīm	Kaside / 7 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	
28a	emīn	ḫamdü'lillāh 'āleme oldu 'ināyet-i 'azīm virdi bir şeh-zāde şulb-ı muşṭafādan ol ḫakīm	şerbet işrābiyla devrāna didim tārīhini doğdı sulṭān muşṭafā şeh-zādesi bu sa'd selīm	Kaside / 6 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	
28b	emīn	bi-ḫamdü'llāh feyz-i baḫr-ı elṭāf-ı ilāhiden kenāre geldi ol dürdāne-i işmet selāmetle	emīnā sübhāveş nazm-ı mücevher tārīhin yazdum cemilim bir selīm virdi şeh-zāde 'atūfetle	Kıt'a-i kebire / 5 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/--- -	
28b	-	bāreka'llāh şevket-i sulṭān füzünter buldı şān kevkeb-i envār-ı baḫtı pertevi nūr-ı 'ayān	ḳaddi mevzün bir elif söz söyledüm tārīhini ḫamd ola sulṭān selīm itdi cihānı şād-mān	Kaside / 5 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	
29a	-	tācdār-ı muḫteşem dārā şükūh u cem-ḫaşem ya'nī sulṭān muşṭafā ḫan-ı kerīm [i]bn-i kerīm	irticālen bende bir muşra'la tārīhin didüm tāze ḳıldı şāh-ı mülki mevlid-i sulṭān selīm	Kıt'a-i kebire / 15 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
29b	ḫāmid	ḫamdü'lillāh geldi yine nesl-i sulṭān-ı kerīm dūd-mān-ı āl-i 'oṭmān buldı tebcil-i 'azīm	ḫātif-i ḡaybī bu muşra'la didi tārīhini geldi ḳāşid devlet ü iḳbāl ile sulṭān selīm	Kaside / 11 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
29b	-	pād-şāh-ı 'aşr-ı sulṭān muşṭafā ḫan kim anuñ der-gehinde bendedür ser-cümle şāhān-ı cihān	müjde kevnē ḫarf-i menḳūt-ile tārīhin didim oldı bir şeh-zāde nūr-ı çeşm-i nāsūt-ı cihān	Kıt'a-i kebire / 11 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	

30a	hâtif	habbezâ feyz-i muḳaddesden hübüb itdi nesim hep dimâğ-ı kâ'inâta nesmesi 'anber şemim	baş gösterdi hele hâtif didi târihini sırr-ı sulṭân muştafâdan 'izz ile geldi selim	Kaside / 8 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	
30b	ḫalim	nür-ı çeşm-i âl-i 'oṭmân şehriyâr-ı baḫr u ber ya'nî sulṭân muştafâ ḫan-ı cihândâr-ı be-nâm	geldi târihi ḫalimâ eyledi sâlin beyân yâ ilâh sulṭân selim şeh-zâdeyi kıl şâd-kâm	Kıt'a-i kebire / 9 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
30b	ḫamdî	mâ-şâ'a'llâhu te'âlâ luṭf idüp rabbü'l-kerim faḫr-ı âlem ḫürmetine virdi çün sūr-ı 'azim	zer kalemle 'arşa yazılsa sezâ târiḫ-i tām ḫaḫkuñ ikrâmıyla geldi dehre şeh-zâde selim	Kaside / 5 beyit	Suriyye kasidesi	---/---/---/---	
31a	aḫmed-i muḫtâr	şehen-şâh-ı cihânbân ya'nî sulṭân muştafâ ḫan kim vücüd-ı bî-naẓîri mülk-i dîne oldu pîrâye	bi-ḫaḫkın zât-ı pāk-i aḫmed-i muḫtâr şeyhinle sa'îd ola cenâb-ı ḫan selim geldi bu dünyâya	Kıt'a-i kebire / 6 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/--- -	
31a	ḫilmî	çün mübeşşir oldu sulṭân ḫilmî yay seccâdesin bu sürürüñ şükrine çoḫdan berü âmâdesin	geldi bir hâtif beşâretle didi târihini lem'âyı nür-ı muḫammed muştafâ şeh-zâdesin	Gazel / 2 beyit	Suriyye tarihi	---/---/---/---	
31a	-			Kaside / 7 beyit	Suriyye kasidesi		Arapça
31b	-			Kaside / 7 beyit	Suriyye kasidesi		Arapça

III. SELİM'İN VİLÂDET TARİHLERİNİ İÇEREN 05464 NUMARALI
ŞİİR MECMUASININ MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

32a	-			Kaside / 5 beyit	Suriyye kasidesi		Arapça
32a	-			Kıt'a-i kebire / 6 beyit	Suriyye tarihi		Arapça
32a	-			Kaside / 6 beyit	Suriyye kasidesi		Arapça
32b	-			Kaside / 5 beyit	Suriyye kasidesi		Arapça

5. ÇEVİRİ YAZILI METİN

Metnin Çeviri Yazısı Hazırlanırken Takip Edilen Yöntem

1. Çeviri yazı metinde Osmanlı Türkçesinin klasik imlasına, İsmail Ünver'in (Ünver, 1993) ve Fatih Köksal'ın (Köksal, 2017) tekliflerine uyulmaya çalışılmıştır.
2. Beyitler, kullanım kolaylığı sağlamak amacıyla numaralandırılmıştır.
3. Çeviri yazıda 'Gentium Plus' yazı fontu kullanılmıştır.
4. Varak numaraları, her sayfanın başında "[]" ile belirtilmiştir.
5. Metin tamirleri "[]" ve harekelendirmeler "()" ile gösterilmiştir.
6. Tüm kelimeler küçük harfle yazılmıştır.
7. Hece ve kelime eksiklikleri/fazlalıkları dipnot ile verilmiştir.
8. Okunamayan kelimeler, Arap harfli asıllarıyla verilmiştir.
9. Manzumelerin başında vezinleri ve metindeki sıraları belirtilmiştir.
10. Arapça ve Farsça manzumeler okunmamıştır.

[2b] 1

(fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilün)

1. pertev-i baht-ı zamân sultân-ı hürşîd-i kıtırân
revnağ-ı taht-ı cihân zıll-ı hudâvend-i 'alîm
2. ya' nî sultân muştafâ hâkân-ı manşûru' l-livâ
hüsrev-i kişver-güşâ ser-çeşme-i feyz-i 'amîm
3. destgîr-i bî-kesân şâhen-şeh-i şâhib-kırân
mültecâ-yı serverân nûr-ı hudâ şâh-ı kerîm
4. ol cihândâr u keremkâr u kerâmet-pîşe kim
çehre-i pür-çîn-i eyyâm oldı devrinde besîm
5. böyle bir şâh-ı dil-âgâh-ı cihân gelmiş midür
işte aţâr-ı selef işte tevârîh-i kadîm
6. baña söz düşmez veliyy-i ni' metimdür söylemem
midhat-ı zâtında ıtrâ eylemem allâh 'alîm
7. ol şehen-şâh-ı hümâyûn-bahta hallâk-ı ezel
virdi dürr-i şâhvâr-ı nesl ile şân-ı 'azîm
8. cevher-i pâkîze-i şulb-ı şerifiyle anuñ
oldı silk-i âl-i 'oţmân sübhâ-i dürr-i nazîm
9. şürezâr olmuş iken gülzâr-ı 'ırk-ı şaltanat
tâbiş-i hürşîd-i zâtı eyledi bâğ-ı na'îm

10. miṭl-i ḥaṭṭü'l-enîṭin 'unvânına maẓhar olup
rüşen itdi 'âlemi şubḥ-ı mükâfât-ı 'amîm
11. âf-tâba toğ *yâ* toğdum diyerek bir şubḥ-dem
toğdı bir şeh-zâde-i âlûde-i nâz u na'îm
[3a]
12. 'îd-ber-bâlâ-yı 'îd oldı cihân ser-tâ-be-pâ
itdi bu sūr-ı feraḥ dünyâyı mağrūr u za'îm
13. şevḳ ile ehl-i sūḥan târîḥ için tarḥ itdiler
kimisi tarz-ı nev-âyyîn kimisi tavır-ı kadîm
14. bi'l-bedâhe bendesi **râğıb** da târîḥüñ didi
eyledi âfâkı rüşen mevlid-i sulṭân selîm (175)

2

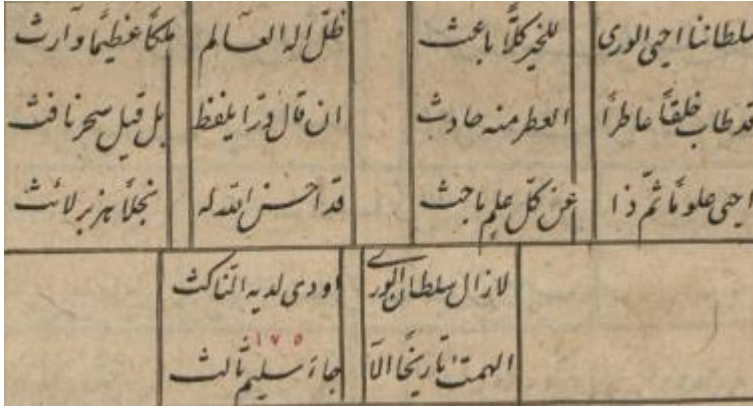
(fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün)

1. pād-şâh-ı cem-ḥaşem sulṭân-ı gerdün-bârgâh
şâh sulṭân muştafâ ḥan maẓhar-ı feyz-i 'amîm
2. zâtin itsün zînet-i dîvân-serây-ı 'izz ü câh
'ömr ü iḳbâl ile devletle ḥüdâvend-i kerîm
3. ârzü-yı maḳdem-i şeh-zâde ile kâ'inât
olmuş idi ser-te-ser âzürde-i renc-i elîm
4. gönçe olmuşdı gül-i her dem bahâr-ı salṭanat
çok zamân idi ki bu gülşende esmezdi nesîm
5. ḥamdü'lillâh kim nümâ-yı nev-bahâr-ı luṭf-ı ḥaḳ
dehre revnaḳ virdi geldi kevne şeh-zâde selîm
6. geldi cânı yerine ḥalkuñ sipihre çıkdı feyz
açılıp güller gibi diller cihân oldı besîm
7. ol şahuñ ḥaḳ 'ömrini şol rütbe memdûd ide kim
reşk ide eyyâmına ervâḥ-ı şâhân-ı kadîm
8. pertev-i ḥurşîd-i luṭfı tuṭdı dünyâyı tamâm
sâyesinde oldılar âlâmdan 'âlem selîm
9. maḳdem-i şeh-zâde-i 'âlî-nijâdı güş idüp
geldi envâ'ı meserret oldı dilden ğam 'adîm

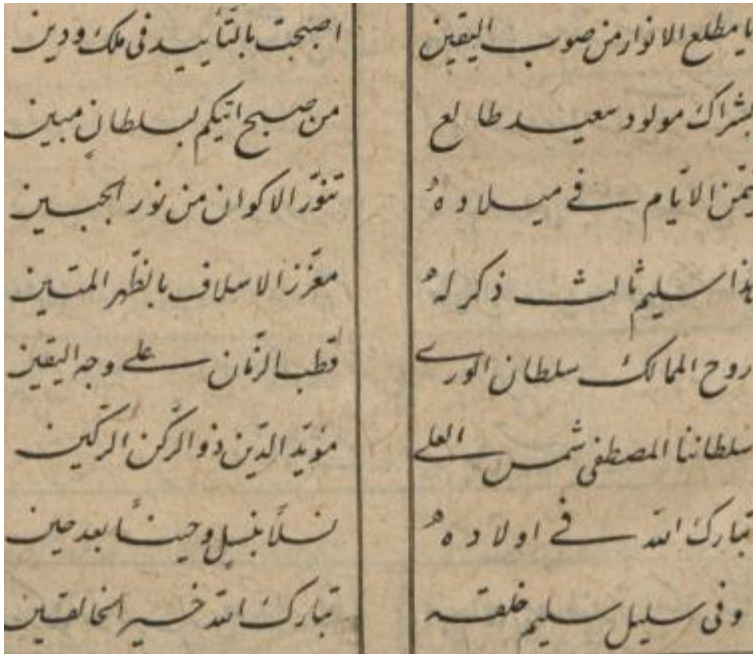
10. itdiler tārīḥ için ehl-i ṭabāyi' ittifāk
eyledi her birisi ifā-yı mu' tād-ı qādīm
11. sen de yaz **sāhib** bu zībā mıṣra'ı tārīḥdür
geldi sultān muṣṭafādan dehre ṣeh-zāde selīm (175)
[3b] 3
(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)
1. ḥamdü'lillāh oldı tevfiq-i ḥudā luṭf-ı kerīm
'ālemi leb-rīz-i ṣevk itdi bu iḥsān-ı 'azīm
2. ḡonçe-i ṭab'ı ḡüṣāde eyledi bād-ı feraḥ
sū-be-sū müjde-resān oldı yine peyk-i nesīm
3. çine bād olsun vezān irsün ṣabāya müjdeler
kām-ı ekvānı yer etsün hep bu āṭār-ı ṣemīm
4. ṭıbb-ı 'ālem neyyir-i feyz-i ṣafādan rūṣenā
pertev-ārā-yı sürür oldı felek bī-vehm ü bīm
5. rüz u ṣeb kevkeblenüp bu ṣevk-ı ṣehr-āyīn ile
devr-i sa'deyn mihr ü meh eyler medār-ı müstaḳīm
6. riṣte-i nūr u dü çeṣm-i ṣems olur āvīzeler
oldı mıṣbāḥ-ı nücüm ile münevver her ḥarīm
7. ṣevkden her noḡta bir beyt-i ma'ānī nuṭḡ ider
ṣā'irāne neṣ'eden ḥarf-i kelām oldı kelīm
8. reṣkle dil-bestedür bu faṣla eyyām-ı bahār
her maḳām ile gül-i zerrīn ile taḳṣīm-i sīm
9. cilve-i raḳḳāṣıyān-ı naḡme-sāzı seyr idüp
çārbāḡ-ı ıṣfahān oldı ḥased ile dü nīm
10. seyr-i timṭāl-i ṣafā-naḳṣ-ı cedīd-i cilve-zā
ṣekl-i nev-peydā temāṣālar merāsīm-i qādīm
11. ḳalb-i dünyā ṣād-kām oldı neṣāṭ-ı ṣāhdan
rūh-ı 'ālemdür muḥīṭ olmaz mı bu ṣevk-i cesīm
12. pād-ṣāh-ı baḥr u ber nūr-ı sürür-ı ṣarḳ u ḡarb
a'nī sultān muṣṭafā 'ay(1)n-ı murād bu selīm
13. ḥazret-i dārā-ḥaṣem ārāyiṣ-i taḥt-ı kerem
cem-himem iskender-i 'ālem ṣeh-i āṣaf-ı nedīm

14. şulb-ı şehden geldi bir şeh-zāde-i 'ālī-neseb
'ömrin efzūn eylesün şihhat ile rabbü'r-rahīm
15. zühre dāye mehd meh gehvāredārı āf-tāb
müşterī baht u 'uṭārid ola hıdmetde muḳīm
16. vālidı gibi ḳazādārı ola şeh-zādesi
dā'iyāna maḥż-ı luṭf olsun bu eltāf-ı 'amīm
[4a]
17. nāfizā bir remz ile ḳıḳdı bu tāriḥ-i laṭif
dād-ı ḥaḳdur oldı bu şeh-zāde bir ḳalb-i selīm (175)

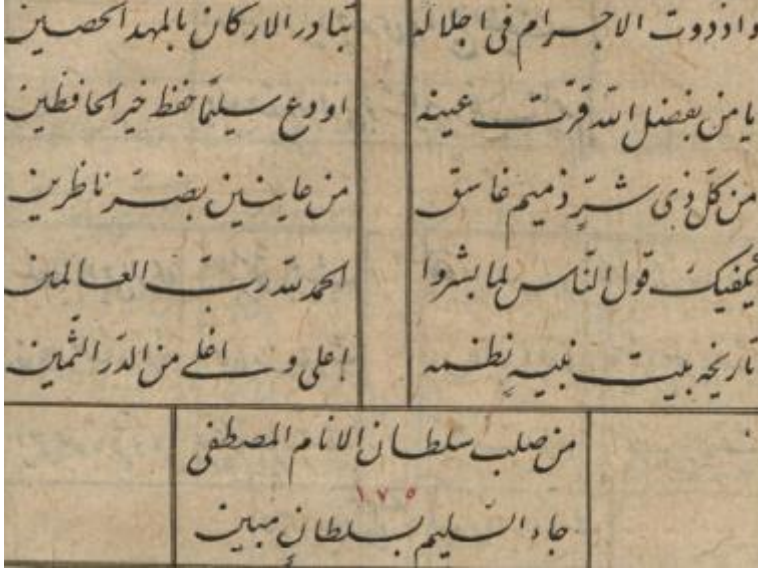
4

5

[4b]

6

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

1. nāzım-ı eṭvār-ı 'ālem dāver-i gerdün himem
şehriyār-ı ma'delet-fermā-yı rāh-ı müstakīm
2. öyle şāhen-şāh ki miṭlin görmedi çarḥ-ı felek
hem kerāmetkār hem şefkat-şi'ār u hem ḫalīm
3. dā'imā elṭāf-ı ḫaḫka maẓhar olmağla yine
gevher-i maḫşūdın iḫsān eyledi rabb-i kerīm
4. ḫadrini idrāk bundan münfehimdür sūrınuñ
dürr-i yektā virdi hep şaçusına çarḥ-ı le'im
5. āfet-i devrāndan olup nigehdārı ḫudā
ol gül-i sulṭān-ı dehre vire 'ömr-i müstedīm
6. evc-i eflāka sezā naḫş olsa tārīḫi **zarīf**
zāde-i şāhen-şeh-i kevni selīm ide raḫīm (175)

7

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

1. bāreka'llāh ḫāzret-i dārā-yı devrān u zamān
a'nī sulṭān muşṭafā ḫaḫan-ı iskender-nişān
[5a]
2. ḫurretü'l-'ayn-ı 'avālim dürr-e-i 'aşmā-i mülk
ğurre-i ğarrā-yı enbūh-ı selāṭin-i cihān
3. nāşir-i şer'-i muḫammed sāye-i rabbü'l-'ibād
ḫāmī-i rāz-ı 'adālet nāşir-ı üftādegān

4. şefkat ü 'adl ü tevāzu' etkiyāya rağbeti
hağ bu kim ecdādına ğālibdürür ol bī-gümān
5. şulb-ı pākinden zühür itdi bu dem şeh-zādesi
şeh selīm ol dürr-i yektā gevher-i 'oṭmāniyān
6. ṭül-i 'ömr ile mu'ammer eylesün ḥayy-ı vedūd
şehriyār-ı 'ālemüñ şeh-zādesin bā-'izz ü şān
7. bu meserret ḥazret-i sultāna ḥāş olmaz hemān
ṭal'at-ı bihbūdı ile cümle 'ālem şād-mān
8. hağ bahār-ı devletin ser-sebz idüp iḳbālde
sāye-i 'adlinde bulsun 'ālemeyn emn ü emān
9. nūr-ı mihr-i devleti günden güne ola füzūn
necm-i iḳbāleş buved tābān [u] raḥşān küll-i ān
10. geldi bir tārīḫle dergāha rū süre **ḥanīf**
şulb-ı sultān muştafādan şāh selīm oldı 'ayān

8

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

1. mehçe-i sultān-ı 'ālem melce'-i cümle ümem
sırr-ı ḥaḳān-ı mu'ażzam gevher-i künc-i 'amīm
2. mihr-i eflāk-ı ḥilāfet nūr-ı eṭvār-ı vücūd
bedr-i ḳadr-i salṭanat şeh-zāde-i şāh-ı şehīm
3. ya 'nī şāhen-şāh-ı 'ālem menba'-ı feyz ü ni'am
muştafā ḥan-ı mufaḥḥam ibn-i sultān-ı feḫīm
4. dā'imā te'ṭir-i ism-i a'zamıyla hağḳ ide
gevher-i pākizesin künc-i şıyānetde muḳīm
5. şöyle gevher kim vücūdı bā'it-i tanzīm-i ḥağḳ
hem-çü 'ağd-i şāhvār-ı sübḥa-i dürr-i nazīm
6. zübde-i nesl-i ḥavākīn-i kirām ibnü'l-kirām
nuḥbe-i ḥayru'l-ḥalef cīl-i kerīm ibnü'l-kerīm
[5b]
7. sırr-ı ma'nī-i ḥilāfet tācdār-ı memleket
şehriyār-ı mülk ü devlet şāḥib-i tāc u kecīm

8. kevne teşrîfiyle buldı 'âlem-i hilâkât şeref
dūd-mân-ı devleti tezyîn idüp rabb-i rahîm
9. rûh geldi gūyiyâ şalşâl-i cism-i milkete
şanki sırr-ı nefhden haylî dem olmuşdı 'adîm
10. tâ nüzûl-ı 'ayna dek bâkî kalur a'yân-ı 'ayn
böyledür hükmi-şumûl-ı 'ayn-ı elţâf-ı 'alîm
11. hem kutâbet minha-i mevhûbesidür anlaruñ
nitekim a'yân-ı harfüñ kutbıdur ma'nîde mîm
12. maẓhar-ı nûr-ı tecellî-i hilâfet her biri
tûr-ı eyemen sâha-i şâhîde mânend-i kelîm
13. şîme-i te'yîd ile mesrâ-yı emr ü hükmidür
savb-ı baḥḥâ vü yemen tâcîk ü feyfâ-yı kırîm
14. hâlet-i ye'sinde ğavḥ ola hamâ vü müsteġâḥ
hâlet-i ye'sinde ilyâs ile hıẓr ola nedîm
15. şa'd-ı mîlâd-ı sa'âdet-baḥşı oldı 'âleme
'îd ü teşrîf-i meserret eyleye hayy-ı kadîm
16. dâ'imâ şeh-zâde-i 'âlî-tebâriyla ola
me'men-i şavn-ı ilâhîde muḫîm ü müstedîm
17. düşdi hâtifden dile **hâkim** bu târîḥ-i 'acîb
medd-i devlet şâh-zâde şâhib-i kalb-i selîm (175)

9

(mefâ'ilün / mefâ'ilün / fe'ülün)

1. şeh-i cem-bende sultân muşafâ han
ki almış feyzi te'yîd-i hüdâdan
2. vufûr-ı 'adline nisbetle yokdur
derinde şehlerüñ farkı gedâdan
3. hüdâ zıll-ı zalîlin mihr-i câhın
müdâm ayırmasun arz u semâdan
4. cihânuñ ḥasret-i şeh-zâde ile
dil-i mecrûḥı kalmışdı devâdan
[6a]

5. oğuz kırk yıl mürûr itmişdi kim halk
bütün me'yûs idi luğf-ı recâdan
6. biraz müddet 'aķım idi zen-i dehr
netice yoğ idi şekl-i şafâdan
7. hele âzâde bir şeh-zâde ile
halâş olduk o derd-i bî-devâdan
8. ki ya 'nî geldi şeh-zâde selim han
vücûda şulb-ı sultân muştafâdan
9. yerine şimdi geldi cânı halkuñ
eğer şimdi bedîd oldu du 'âdan
10. şeh ü şeh-zâdeyi 'ömr-i ebedle
hudâ dūr itmeye taht-ı şafâdan
11. niçe şeh-zâde dağı eyler ihsân
budur ümmîdimiz bâr-ı hudâdan
12. oınca reşk-i nüzhetgâh-ı cennet
zamâna bu nüvîd-i dil-güşâdan
13. hesâb itdim iki târîh[i] **nevres**
müveşşeh her biri hüsni edâdan
14. gelüp imkâna itdi dehri şādān
bu şeh-zâde selim ola haçâdan (175)

10

(fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilün)

1. habbezâ ferhunde-dem rahşende şubh-ı tâbdâr
şâmil oldu 'âleme âţâr-ı feyz[i] ser-te-ser
2. necm-i bahtı toğdı dehrüñ âf-tâbı toğmadan
şād-mân oldu 'umümen sâkinân-ı baħr u ber
3. âşikâr eder verâ-yı perde-i taķdîrden
şüret-i pâkîze-i âmâl-i ecnâsın beşer
4. âl-i tütî-i şefak bebgâ-yı nūr-ı şubh ile
oldılar hem zâ' iķa-mânende-i şîr ü şeker

5. oldu te'fir-i füyūzāt ile bāğ-ı 'ālemūñ
sebze-i bīgānesi gül-ğonçeden şād-ābter
[6b]
6. bu ne vaz'-ı dil-keş ü zībā diyü her küşeye
çār-ı çeşm ile idüp irsāl-i cāsūs-ı nazar
7. istirāk-ı sem' için geşt eyler iken serserī
nā-gehān irdi şimāh-ı cāna bu rengīn haber
8. burc-ı devletden bedīdār oldu bir şeh-zāde kim
pāy-ı müjd olmaz aña şad kıymet-i şems ü kamer
9. nūr-ı bāğ-ı salṭanat nūr-ı çerāğ-ı ıştıfā
hāşıl-ı āmāl-i sultān muştafā-yı tācver
10. pād-şāh-ı heft iklim olduğın iş'ār için
şehr-i āyīn itdiler bir hafta bā-ḥük-m-i kader
11. zühre deff-i āf-tāb ile olup nağme-serā
hāle şanma geçdi çenberden meh-i şāhib-hüner
12. çār-pārelerle devrāna girince pīr-ı çarḥ
tutdı meydān-ı semāvātı o bī-cā ḥandeler
13. herkesi bir yüzden izḥāka felek der-kār olup
şeyḥ ü şābı döndürür mānend-i eşkāl-i fener
14. az kaldı kim teccüm eyleyüp bu şevk ile
rağş ide ifrāt-ı şādīden ḥadār üzre şuver
15. indi rüy-ı bahre gūyā keşt-i çarḥ-ı felek
ol daḥı aḥter-feşānlık itdi mānend-i şerer
16. māh-tābān ile saḥ-ı āb olinca şu'le-tāb
kendü noğşānın bilüp ḥaldırdı tābānı kamer
17. encüm-āsā nağş için envā'-ı eşkāl-i 'acīb
āsmānīler çıkup uca ḥanādīl aşdılar
18. erba'ine girmiş idi çünki bercīs-i felek
müstecābü'd-da' ve olduğına bu şāhid yeter
19. devrin itmām eyleyince görmemişken miṭlini
böyle bir nīk aḥter oldu ḥānesinde cilveger

20. kim tūlū '-ı kevkeb-i bahtı ſitāyı ſayf idüp
görmedi ol demde kimse berf ü bārāndan efer
21. olmayaldan böyle gevher zīver-i mehd-i zuhūr
itmiş idi müddet-i itnā tūlūtini güzār
22. halk anuñçün maqdemini i'zāz ile 'id eyleyüp
ſükriñ ifā kıldılar hem çün imām-ı muntazar
[7a]
23. bende bu ālāy-ı vālāyı görüp ſimdi 'azīz
ba'de itmām-ı du'ā eylerken im'ān-ı nazār
24. cedd-i a'lāsına fāliñ oldu bu tārīhde
nūr-ı 'ayn-ı muſtafā sultān selīm-i kāmver (175)

11

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

1. zīver-efzā-yı hilāfet āb-rūy-ı salṭanat
ğonçe-i gül bāğ-ı ſevket ſāh-ı zī-ſān-ı ḥalīm
2. muſtafā ḥan-ı cihān ſāhenſeh-i sāmī mekān
nazm-sāz-ı dīn ü devlet zıll-ı feyyāz-ı kerīm
3. ol ḥıdīv-i ma'delet-fermāya iḥsān eyledi
luṭf idüp bir gevher-i tābendeyi rabb-i raḥīm
4. çeſm-i bed-bīn-i 'adüvden zātını maḥfūz idüp
tūl-i 'ömr ile mu'ammer eyleye ḥayy-i kadīm
5. kāmran itsün cihānda devlet ü iclāl ile
tā-be maḥſer ola ſadr-ı 'izz ü rif'atde muḫīm
6. levḥ-i çarḥa rif'atā naqſ olsa tārīḥi sezā
geldi mehd-i kevne devlet ile ſeh-zādem selīm (175)

(?)

1. ziyā¹dār-ı cihān² (175)

(?)

1. cā-i gül-i ḥurſīd³ (175)

(mef'ülü / fā'ilātün)

¹ Metinde "ziyā" şeklinde yazılan kelime, "ziyā" olarak düzeltilmiştir.

² Vezin bulunamamıştır.

³ Vezin bulunamamıştır.

1. cā-i selīm-i ṭālīṭ (175)

12

(fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)

1. maḳdem-i pākin 'uṭārid böyle tebyīz eyleyüp (175)
yazdı tārīḥ şulb-ı pāk-i muştafā ḥanı selīm (175)
[7b]
2. bādī-i 'izz ü sa'adet ola ḥalḳ-ı 'āleme
geldi kevne 'izz (i)le şeh-zāde şāḥ sultān selīm (175)
3. bir ferişte geldi tebşīr eyledi tārīḥi
kevne ola sūr-ı şādī maḳdem-i sultān selīm (175)
4. yek ḳalemde çıḳdı bu tārīḥ-i ğarrā şevḳle
zīb-i āfāḳ gül-nihāl-i salṭanat sultān selīm (175)
5. söyle bā-'avn-i ilāḥī sāl-i tārīḥin anuñ
geldi ferzendüñ efendim ismi şeh-zāde selīm (175)
6. sāl-i tārīḥi yazıldı bī-bedel levḥ-i dile
şun '-ı yezdān mäh-ı evc-i salṭanat sultān selīm (175)

13

(fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)

1. bāreka'llāḥ ḥazret-i ḥallāḳ-ı tevvābü'r-raḥīm
nās-ı dehre ḳıldı bu yüzden yine luṭf-ı 'azīm
2. muştafā ḥan gibi bir zāt-ı şerīf 'adl-āveri
cālis-i evreng ü bir ser-efsere ḳıldı ḥakīm
3. ol nizāmü'l-'ālemüñ re'yine tevfiḳin refīḳ
idüp itdi meslek-i ḳadrin ṭarīḳ-i müstaḳīm
4. ḥāşılı ol zıll-ı yezdānuñ gürüh-ı 'ārifān
ḳıldı elḳābın bu resme ṭarḥ-ı inşā-yı naẓīm
5. cāmi '-i şer'e imām u minber-i 'adle ḥaṭīb
kürsī-i şāḥīye zātıdur biḥin ṭab '-ı ḥalīm
6. āf-tāb-ı burc-ı devlet mäh-tāb-ı emniyet
revnaḳ-efzā-yı 'adālet şevket ü şān-ı ḥaşīm
7. pīşesi cālib cihād u farz-ı 'ayn icrāsına
re'y-i sālīk şer '-i dīn üzre idüp emrin ḳavīm
[8a]

8. tab'-ı 'adl-ārāsına vā-beste naşr-ı haqq ebed
fikri hod her çend hükümrānlıkda kânün-ı kadīm
9. her huşuşuñ mazhar-ı 'avn-ı 'ināyetle anuñ
ol kerīmü'ş-şān-ı zü'l-mennān idüp hayra cesīm
10. hükmi iksir-i hayāt-efzā mizāc-ı devlete
hadd-i isti'dādla meyli olup yektā hakīm
11. dest-i luḫfından alan habb-i zeheb me'yūs iken
buldı derdine devā bī-ḫad gürüh-ı bī-na'im
12. sāzkār-ı devlet olmuşken bozuḫ düzen zihī
oldı kânün-ı hük(ü)m-pirāsına rāst-ı muḫīm
13. ya'nī yüz yılda bir eyler böyle bir şeh nev-zuhūr
'aql u rüşd şāhib-kemāl 'ilm-āver-i tab'-ı selīm
14. cümle dād-ḫvāhān-ı nās-ı rub'-ı meskūn ol şehūñ
kalmadı 'ahdinde pür-şevḫ olmadıḫ ḡamḡin zarīm
15. öyle bir şāhib-kırān heybet şecī' server ki ol
zehre-i düşmen olur çāk nazrasından çün redīm
16. rüstem-i ikbāli ol ḫadden bülend-āḫter anuñ
tiḡ-i ḫahrı niçe sührāb sīnesin eyler dü nīm
17. niçe mazlūmun derūnı berf-i zulm-efzā iken
ebr-i dādı şaçdı güyā rıfḫla mā-i ḫamīm
18. her nedem olsa süvār esb-i merāma şevḫle
ḫahramān-şavlet zihī reftār ider emīn hemīm
19. ḫüsn-i zannum ol ḫadar vardur ki şıdḫ-ı ḫalb ile
ḫaḫḫını ketm iden eşḫāş oldı hep ḫavl-i eḫīm
20. levḫa-i iclāline çekmiş debir-i çarḫ zihī
kilk-i naşr ile zihī tuḡrā-yı ḡarrā-yı remīm
21. ḫavr-ı müsteḫnāsı rām itdi çün 'āşık herkesi
eyleyüp celb-i ḫulūb ol zıll-ı settārü'l-kerīm
22. nazra-i luḫfına bir kez dūş olan biñ şevḫle
şād olur līk ḫahrına mazhar olan oldı kırım

23. her ne niyyete teveccüh itse luṭf-ı ḥaḳḳ ile
re' yine tevḫik-i bŷy-ı naṣr-ı ḥaḳḳ oldu meṣim
24. bā-ḥuṣuṣ ben gördiğim luṭfı o zıllu'llāhdan
görmedüm bir ğayrıdan 'ömrimde va'llāhü'l-'aẓim
[8b]
25. hem çerāğ-ı ḥāş-ı memdūḥ-ı hümāyŷnı olup
hem celis-i iltifāt-ı bezmine oldum nedim
26. cümle tāriḥ-i selef ḥāṭır-niṣānımdur velik
görmedüm böyle selimü't-ṭab'-ı ḥilm-ārā fehim
27. her umūrında müselleme kār-dide bī-bedel
her ḥuṣuṣında zihī ol bāhirü'l-eṣbāḥ dihim
28. kimseye nā-ḥaḳ yire olmaz ğazabnāk ḥāşılı
ehl-i ḥāle bāz-güne rıfḳla olur kaẓim
29. öyle bir ḳuṭb-ı dil-i 'ārif daḳıḳdür zātı kim
cümle kārında te'acccül itmeyüp eyler ṭamim
30. gitdi 'ahdinde firengistāna nām-ı zılm anuñ
ḥamdü'lillāh oldu emn üzre ḳamu ehl-i heẓim
31. sīm-keş-gün rīş-i nazmum ḥaddeden çekdüm 'aceb
ehl-i ḥāl idrāk ider lik nā-eh(i)l şanur ṭarim
32. ḥaḳḳ anuñ leyl ü nehāruñ naşrla ḥurrem idüp
düşmenānını[n] ḳıla rüz [u] şebin ğamla şarim
33. naḳş-ı evşāfı dükenmez it ḳaşideñ muḥtaşar
bir ğazelle ḳıl vilādet vaşfın işrāb-ı nazim
34. bāreka'llāh cānib-i ḥaḳdan yana esüp nesim
kim mu'aṭṭar itdi enf-i nāsı ḥoş-bŷy-ı şemim
35. pād-şāḥ-ı rub'-ı meskūna ḥudā luṭf eyleyüp
bir oğul virdi ki ismi gibi bī-miṭl ü 'adim
36. 'ālem ol sūra ṭenā-ḥvān oldu bende şevḳle
söyledüm bir beyt-i şevket-gün mu'ammā çün kelim
37. cevherisinden ḥazā'in bir yire cem' eyleyüp
rişte-i nazma şadefveş derc-i dür ḳıldım zamim

38. çäryär 'aşkına dört tārīh o beytden oldı yād
şevk-i kırklarla dağı çil tārīh-i tām oldı mīm
39. hağ hümāyūn ide sulṭān muşṭafānuñ sūrını
diyü diğkat eylesün bu nazma erbāb-ı raķīm
40. şulb-ı ğarrā neyyir-i a 'zamla mihr-i şāhdan
[9a] toğdı burc-ı devlete ħurşid-zā sulṭān selīm
41. şehriyār-ı a 'zama mebsūt idüp luṭfıñ ħüdā
eyledi gevher-i nā-yāb ile luṭf-ı 'azīm
42. yümni-milād şulb-ı şehdür *ṭavvela'llāh 'ömrahu*
māye-baḥşā-yı şafā vü 'āleme sūr-ı 'amīm
43. ḳudsiyān mevlūdını tebşir idüp 'iffet didi
müjde mışr-ı dehre başd[1] sa 'd-ile sulṭān selīm (175)

14

(mefā 'ilün / mefā 'ilün / mefā 'ilün / mefā 'ilün)

1. te 'āla'llāh zihī āṭār-ı şun '-ı müste 'ānī kim
zuhūrından cihāna nev-be-nev zevk ü şafā geldi
2. açıldı gül gibi dil-beste-i endüh iken 'ālem
gülüstān-ı meserretten nesīm-i cān-fezā geldi
3. ḳarīrū'l- 'ayn-ı behcet eyledi çarḫ-ı kühen-sālı
bu şevk-i tāneden çeşm-i cihāna rüşenā geldi
4. ne behcetdür bu kim şulb-ı cenāb-ı muşṭafā ḫandan
vücūda böyle bir şeh-zāde-i sa 'd-āşinā geldi
5. sa 'ādetlü olup teşrīf-sāz-ı 'ālem-i tekvīn
serir-i mesned-i i 'zāza hoş geldi şafā geldi
6. çehār aşdāf-ı 'unsurdan bedīdār oldığı hengām
kenār-ı baḫr-i iḳbāle dür-i 'ālem-behā geldi
7. gelince lāne-i mehde o şeh-bāz-ı yed-i ḳudret
ru 'ūs-ı bendegāna devlete zıll-ı hümā geldi
8. ilāhī baḫtın 'ālī 'ömrin efzūn eyle kim dehre
şu 'ā '-ı āf-tāb-ı yümni-zātından ziyā geldi

9. o şāhen-şāhı evlād-ı kirāmıyla mu‘ammer kıl
ki halka kās-dı terfih ile luṭfi dā’imā geldi
10. mücevher harf ile **ḥubzī** didim tārīḥ-i mevlūdın
[9b] cihāna bā-yüm(ü)n şeh-zāde-i ḥan muştafā geldi (175)

15

- (fe‘ilātün / fe‘ilātün / fe‘ilātün / fe‘ilün)
1. muştafā ḥan-ı ‘ad(i)l-perver [ü] memdūḥ-şiyem
ki virir nükte-i ‘irfānla iḳbāle niḫām
 2. ‘ahd-i şāhān-ı selef oldı mı böyle rāḥat
itdi mi sāye-i ‘adlinde ḥalāyık ārām
 3. müstedām ide ḥudā taḥt-ı sa‘ādetde hemān
ola zāhir gibi bāṭında da ebrāra imām
 4. bu da bir luṭf u kerem cümle şafādan ḡayrı
oldı pey-der-pey-i mevlūd ile mesrūr enām
 5. böyle şeh-zādeleriyle ide vahhāb-ı ezel
o şehā-pīşe şeh-i dehri şafā-yāb müdām
 6. olicak ḡonçe gibi bāḡ-ı emelde zāhir
itdi feryād-ı du‘ā şanki hezār-ı aḳlām
 7. kuvvet-i rūḥ-ı cihān oldı gibi şeh-zāde
ārzū eyliyor encām-ı ümīdin ifhām
 8. **tālībā** rişte-i fikre dūr-i vaşfi şıḡmaz
lafz-ı tārīḥ-i vilādet ile vir ḥüsn-i ḥitām
 9. açıcak nüşā-i iclāl-i ḥikemden fāli
geldi nessāb-ı civān-baḥt aña tārīḥ-i tamām (175)

16

- (fā‘ilātün / fā‘ilātün / fā‘ilātün / fā‘ilün)
1. sāye-i yezdān ebu’l-iḥsān sulṭān muştafā
şevher-i ‘işmet ‘arūs-ı devlet-i şevket-velīd
 2. kān-ı şefkat ma‘den-i himmet cihān-ı mevhibet
‘ālem-i re’fet sipihr-i merḥamet luṭf-ı mecīd
 3. neyyir-i burc-ı kerāmet ḥāver-i mihr-i sehā
pertev-i şubḥ-ı sa‘ādet zıll-ı vahhāb-ı medīd

4. dūd-mān-pīrā-yı devlet zīb-i mülk-i mekremet
sā'il-i nesl-i mülūk-ı āl-i 'oṭman-ı reşīd
[10a]
5. nāsıq-ı ahvāl-i 'ālem pād-şāh-ı cem-ḥadem
nāsıḥ-i k̄anūn-ı bī-dādī-i kec-çarḥ-ı 'anīd
6. pertev-efzā şāḥib-i tābān-ı beyt-i saltanat
nūr-pīrā āf-tāb-ı devlet-i tābiş-resīd
7. ol şehen-şāhuñ zamān-ı devletinde dem-be-dem
oldı her eyyāmımız reşk-āver-i nevrüz u 'īd
8. dem-be-dem bāl-i cihānı luṭfı terfih eyledi
'āleme kıldı hemīşe luṭf-ı cūd-ı bī- 'adīd
9. anuñ için ḥaḫ te'ālā neslini teslīl idüp
yine bir evlād ile luṭfından itdi müstefīd
10. kıldı bir şeh-zāde-i zī-şānla memnūn ḥudā
'ömrini iḳbālını kılsun füzūn rabb-i mecīd
11. müjde-i cā-i selīm-i ṭāliṭ irdi 'āleme (175)
gördiler bir lā-naẓīr tārīhdür olduḫda 'adīd
12. didi hazā nūr-ı bārī her gören ruḥsārını (175)
neyyir-i a'zam şıfat şevketle olduḫda bedīd
13. çün güşāyiş buldı ol nāzende ḡonçe yümnlē (176)
devḫa-i kevn ü mekāna oldı ārāyiş resīd
14. kendinüñ ḥvāherlerinüñ vālid-i zī-şānuñ
ḥıfz idüp zātın ḫaṭādan ḫaḫ vire 'ömr-i mezīd
15. ḫatm-i tārīḫüñle tenvīr eyle şākir 'ālemi
oldı ṭālī' müjdeler āfāḫa ḫurşīd-i ümīd (175)

17

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

1. mihr-i burc-ı ma' delet hem-nām-ı faḫrū'l- 'ālemīn
şāḥib-i evreng-i şevket zıll-ı raḫmānū'r-raḫīm
2. ya 'nī sultān muştafā kim re'y-i iḫlāşı ile
ser-te-ser ma'mūr itdi dehri bā-luṭf-ı 'amīm

3. mazhar-ı tevfiğdür her hâlde hallâk-ı cihân
itdi ihsân aña bir şeh-zâde kim miñli 'adîm
4. bâreka'llâh feyz-i bârîdür mu'ammer eyleyüp
eyleye mevlâ hatâdan hıfzla luţfuñ 'azîm
[10b]
5. niçe fetḥ ile ğazâlar eyleyüp devlet ile
eyleye i'tâ niçe evlâdlar rabb-i kerîm
6. şeş cihât-ı baḥr-i fikretten bu sūruñ şevḳine
iki târiḥ buldı 'izzî bende çün dürr-i nazîm
7. nūr-ı pāk-i şulb-ı sultānî ki bî-ḥad şükr ola
luţf-ı ḥaḳdur geldi dehre zâde-i şâh-ı selîm (175)

18

(fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün)

1. şevket-âbâd-ı ḥarîm-i dâver-i cism câhdan
oldı bir şeh-zâde zâhir âf-tâb-âsâ besîm
2. cübbe-i pâkinde lâmi' nūr-ı ikbâl ü şafâ
ḥal'at-ı meh-peykeri mir'ât-ı nu'mânî 'amîm
3. ya'nî sultân muştafâ-yı ma'delet-mu'tâda ḥaḳ
virdi bir şeh-zâde kim na'tı kerîm ibn-i kerîm
4. bu meserret eyledi dünyâyı ihyâ ser-te-ser
ḥaḳ bu kim büşrâ-yı 'izzet luţf-ı feyyâz-ı ḳadîm
5. ḥazret-i bârî hemîşe eyleye mesrūr u şâd
mesnedinde ḥaḳ şeh-i dârâ-deri bî-ḥavf u bîm
6. şarḳdan tâ ğarba dek gitsün meserretle nüvîd
itsün âfâḳı mu'aḫḫar bu ferâḫlarla nesîm
7. bî-bedel şeh-zâdesiyle dâver-i gerdün-cenâb
hıfz-ı bârîde ola mahfûz çün dürr-i nazîm
8. dânişâ tebrîk ile târiḥ-i mevlûd-i şerîf
mehd-i 'izze nūrveş ḳondı zihî sultân selîm (175)

19

(fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün)

1. ḥamdü'lillâh ḥusrev-i 'ahdin görüp şeh-zâdesin
ber-murâd oldı cihân buldı derûn âmâdesin

2. çün nemâ-bağş oldı bâğ-ı dehre mihr-i mağdemi
cüy-bâr-ı gülşene şaldı hıdır seccâdesin
[11a]
3. çille-i meştâda seyr it nev-bahâr âyînini
gör nihâl-i tâzesin hem serv-i dil-âzâdesin
4. sūr-ı mîlâdında çarh oldı terâne-sâz aña
hem ne ğam itdi țarabda çok dil-i nâ-şâdesin
5. çok zamândur sū-be-sū eylerdi 'âlem cüst-cū
hamd ü şükr olsun hüdâya gördiler mîlâdesin
6. niçe takrîz ü kaşâyid nazm ider ehl-i hüner
nuhbe-i şükr ile kıldum ben hulâşa-dâdesin
7. ya 'nî târîh ile maşraf bir du 'â irâd ider
kıl selîm allâh bu sultân muştafâ şeh-zâdesin (175)

20

(müstef' ilün / müstef' ilün)

1. ey husrev-i vâlâ-ğaseb
pîrâye-bağşâ-yı neseb
şân u şükûhuñ böyle hep
şevketle 'âlemgîr ola
2. tâ devr ide şems ü kamer
mağkûmuñ olsun baħr ü ber
şad müjde-i ferruħ ețer
müstetbi' -i tebşîr ola
3. sensin eyâ zıll-ı hüdâ
hâmî-i şer' -i muştafâ
cemşîd ile dârâ saña
mümkün midür tanzîr ola
4. feyzüñden olsa behredâr
kânûna reşk eyler bahâr
ğahruñ velîkin kılsa kâr
keyfiyyeti tağyîr ola
5. olmaz mı iskender senüñ
ğayrân-ı tab' -i rüşenüñ
kim cümle re'y-i âhsenüñ
hem cilve-i tağdîr ola

6. cümle tevārîh-i selef
yâ müttefik yâ muhtelif
hıfzımda çün dürr-i şadef
kim kâbil-i taqrîr ola
7. böyle şeh-i haydar-şifât
görmüş degüldür kâ'inât
bir mûra kılsa iltifât
şavlet-nümâ-yı şîr ola
8. oldıkça tîgi berķ-zen
lerzân olur gîv ü bijen
şîr olsa şimşîrin gören
çün rûbeh-i taşvîr ola
9. ol şeh-süvâr-ı kâm-yâb
eylerse taḥrîk-i rikâb
ol dem ğazâl-i âf-tâb
fitrâkine naḥcîr ola
10. 'ahdiñde ey kuṭb-ı zamân
bi-'avn-i rabb-i müste'ân
bi'l-cümle aḳtâr-ı cihân
fermânuña teşhîr ola
[11b]
11. gördük du'âmızda eṭer
çün toĝdı ḥurşîd-i zafer
a'dâ-yı devlet ser-te-ser
ser-dâde-i şemşîr ola
12. kıldı cenâb-ı kibriyâ
şeh-zâdeñi iḥsân saña
naḥl-i sülâleñ dâ'imâ
bâr-âver-i tekrîr ola
13. şeh-zâde ammâ baḥtiyâr
nûr-ı dü çeşm-i şehriyâr
ol mâh-ı ḥurşîd-iştihâr
yâ rab kemâl-i pîr ola
14. tutdı cihânı zîb ü fer
her kûşede şevķ-i diĝer
teşbîh idersem 'adni ger
zannum budur taḳşîr ola

15. seyr eyleyüp meh zînetin
şehrin bu nûrâniyyetin
mihrüñ ne çeksün minnetin
kim bâ'it-i tenvîr ola
16. yâ rab niçe nûyîn ile
envâ'-ı şeh-âyîn ile
her kûçe bu tezyîn ile
reşk-âver-i keşmir ola
17. kılsun hudâvend-i mecîd
şeh-zâdenüñ 'ömrin mezîd
hem şâhib-i baht-ı sa'îd
hem fâzıl u nihrîr ola
18. olsun şeh-i 'âlî-makâm
'ömr-i ebedle şâd-kâm
el'tâfına cümle enâm
müstağrak u dilsîr ola
19. tıflî tamâm oldu du 'â
bir tarzı eyle i'tinâ
tâ kim bu nazm-ı hoş-edâ
şâyeste-i tezkîr ola
20. şâ'irler eyler yek-çadem
hep bir tarîkı mültezem
vâdî-i nev bulsun kalem
'âlemde şöhretgîr ola
21. nuṭṭ-ı şeh-en-şeh bî-şükûk
oldı kelâm içre mülûk
bu meslege kıldım sülûk
kim lâyıḡ-ı taḡrîr ola
22. şeh-zâdeye elbet o şâh
eyler du 'â bî-iştibâh
da'vât-ı ḡayrı yâ ilâh
feyz-âver-i te'ḡîr ola
23. lâyıḡ budur ol şehriyâr
nuṭṭın ide gevher-niṭâr
ammâ o nuṭṭ-ı feyz-bâr
târîḡ-i nev-ta'bîr ola

24. gūş eyle nuṭṭ-ı mülhemi
tārīḥ-i şāh-ı a'zamı
kıldı münevver 'ālemi
sultān selīm pīr ola (175)

21

- (fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)
1. mihr-i burc-ı saltanat ḥurşīd-i āfāk-ı şeref
ya'nī sultān muştafā ḥan ol şehen-şāh-ı kerīm
[12a]
 2. maẓhar-ı elṭāf-ı ḥaḳ ser-tāc-ı şāhān müttefik
sāye-i rabb-i felaḳ zıll-ı ḥudāvend-i raḥīm
 3. müstefiz olmaḳda dā'im mebdē'-i feyyāzdan
eylemiş zātın ḥudā şāyeste-i feyż-i 'amīm
 4. işte ez-cümle bu hengām-ı sürür-encāmda
eyleyüp ḥallāḳ-ı 'ālem nā'il-i luṭf-ı 'azīm
 5. maṭla'-ı şulb-ı hümayūnından ol şāhen-şehüñ
oldı ṭālī' mihr-i enver gibi bir nūr-ı cesīm
 6. kıldı ya'nī zīver-i mehd-i şükūh u saltanat
māh-ı tābān gibi bir şeh-zāde ammā kim fehīm
 7. bāreka'llāh ol şehen-şeh-zāde-i meh-ṭal'atun
dād-ı ḥaḳ bī-şübhe zāt-ı pākine ṭab'-ı selīm
 8. maḳdem-i pāk-i hümayūnı cihānı kıldı şād
şöyle kim ḥasret çekerdı bendegānı ez-ḳadīm
 9. ḥaḳḳa ḥamd olsun 'uyūn-ı 'ālemi tenvīr idüp
pīr ü bernā oldılar bī'l-cümle ḥandān u besīm
 10. ol şehen-şāh-ı kerem-perverle ol şeh-zādenün
'ömrin efzūn ide ḥaḳ budur du'āmız 'an-şamīm
 11. şevḳ ile tārīḥ-i mīlādın iderken cüst-cū
böyle inşād eyledi ṭab'-ı şabīḥ-i müstedīm
 12. bu mücevher mışra-ı pākizedür tārīḥ-i tām
toḡdı bir nūr-ı mücessemdür hemān sultān selīm (175)

22

- (müstef' ilün / müstef' ilün / müstef' ilün / müstef' ilün)
1. esdi şabā-yı pür-şafā bu tāze gül oldı besīm (175)
şād oldı sulţān muştafā nev-gül aña yār u nedīm (175)
 2. devlet için virdi vedūd şāh-zādeye gül-bū vücūd (175)
oldı şub(u)ḥ-dem rū-nümūd çü āf-tāb u külçe sīm (175)
 3. evlād-ı şāh olup 'ayān mesrūr bu cümle cihān (175)
kıla zemīn ü āsmān tev'em donanma-yı kavīm (175)
[12b]⁴
 4. devlet ile başdı ḳadem şeh-zāde-i gül-bū beden (175)
zīb oldı mehd-i devlete şāh-zāde-i ziyy-i kerīm (175)
 5. ḳoy besmeleyle beşige yümñ-i zemīn şāh-zādeyi (175)
şeh-zādeye mes'ūd ola rabbim cevāhir mehd-i sīm (175)
 6. gevher mi ra'nā gül mi bu yā bülbül-i şāh-nāz-gū (175)
şāh-zāde-i nāz [u] na'im geldi kerīm sulţān selīm (175)
 7. tūtī gibi şīrīn-zebān 'adl-āver ü fevz-i cihān (175)
bu 'andelīb-i gülsitān ola cihāngire cesīm (175)
 8. başdı ḳadem zīb-i 'alem şāh-zāde-i encüm-ḥaşem (175)
her dem du'āsın iderüm hem bende-i şāh-zādeīm (175)
 9. 'ālem-i mülkler dāyesi perr-i hümālar sāyesi (175)
olsun 'öm(ü)r ser-māyesi esdikce nev-bād-ı nesīm (175)
 10. tāc ile bu 'ālī-cenāb şāh-zāde olsun kām-yāb (175)
dünyāya sa'd-i āf-tāb ola sa'id sulţān selīm (175)
 11. 'ālemde olsun cūd ile şeh-zāde efrīdün-'alem (175)
seyf-i mülükı taḳınup a'dāyı bu itsün dü nīm (175)
 12. şāh-zāde-i 'ālī-nijād tev'em bunuñla 'adl ü dād (175)
şāh-zāde-i mecd-i'tiyād cem-cāh-i fevz-i külçe sīm (175)
 13. şāh beytini zeyn eyledi nev-bāve gül luṭf-ı ilāh (175)
şāh beytine zībā-[y1] mülk geldi çü māh oldı besīm (175)
 14. tārīḥ-i gevher-bārını **hıfzī** şaçıvir varını
ḳoy besmeleyle beşige başsun velī sulţān selīm (175)

⁴ Bu kısımda başlık için boşluk bırakılmıştır ancak manzumenin şekil özellikleri dolayısıyla yeni bir şiir olmadığı, önceki şiirin devamı olduğu anlaşılmaktadır.

23

(fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)

1. bām-ı devlet maṭla' ı şulb-ı şeh-i eyyāmdan (175)
şubḥ-ı şevket oldı zībā 'āleme cilve-fezā (175)
2. mihr-i dünyā her hümāyün fāl-i şehzāde ṭulū' (175)
itdi çün oldı göñüller aña mışbāḥ-ı şafā
3. 'ālem eylerdi bu kevkeb ṭāl' atın ḥaḫka ümīd (175)
māh-ı 'ıyd-āsā ṭulū' itdi çün ol nūr-ı nümā (175)
[13a]
4. nūr-ı 'ayn-ı salṭanat cān-ı zamāna dīde kim (175)
zübde-i her luṭf-ı ḥaḫ ki ni' met-i 'ālem-behā (175)
5. hūr-ı dünyāveş zībā⁵ rüy-ı zemīn (175)
ola beyne'l-ḥāfıḳayn aḫkāmu kā' in dā' imā (175)
6. ḥaḫ te'ālā dāver-i eyyāma luṭfından yine (175)
nev-be-nev iḥsān ide şubḥ-ı sürür-ı dil-güşā (175)
7. sāl-i mevlūd-ı mübārek derc olup her saṭrda (175)
şehriyāra bu ḥesāb olundı ṭarz-ı nev-edā (175)
8. nev 'aṭā şeh-zāde dürr-i baḫr-i şulb-ı ıştıfā (175)
kim selīmü'ṭ-ṭab' -ı fer' -ı sa' d-ı sulṭān muşṭafā (175)
9. pād-şāhā kevne ḫālā bu sürür eyyāmıdur
ḫayrīye kām-ile dād eyle ki bu yevme fedā (175)

24

(fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)

1. şāh-ı şāhān-ı cihān dārāt-ı sulṭān muşṭafā
ced-be-ced ḫaḫan-ı zī-şān u ḫudāvend-i 'azīm
2. kişver-i bāḡ-ı şükūh ü şevketin ṭayy idemez
gülşen-i 'adlinde yelse niçe yıl bād-ı nesīm
3. görmemişdür dīde-i şevket serīr-i salṭanat
böyle şāh-ı ma' rifet-perver hūner-senc-i fehīm
4. kıldı el-ḥaḫ dīde-i şāhı vü çeşm-i 'ālemi
rūşenā şehzāde iḥsānıyla vahhāb-ı kerīm

⁵ Metinde "zībādur" şeklinde yazılan kelime, vezin gereği "zībā" şeklinde düzeltilmiştir.

5. mihr-i burc-ı āsmān-şevket fūrūğ-ı saltanat
pertev-i kadr ü celâlet ya 'nī şeh-zāde selīm
6. ḥamdü'lillāh feyz-i ḥaḳla gülsitān-ı devlete
virdi ārāyış-küşād-ı gönçe-i 'anber-şemīm
7. māh-ı nev şanma felek de gūş idüp teşrīfini
kıldı ta 'zīmen aña gerdün i 'tā mehd-i sīm
8. müşterī lālā vü nāhīd olsa şāyān dāyesi
şalkım incü tāk-ı mehdinde türeyyā-yı nazīm
9. böyle bir şeh-zāde-i 'ālī hümāyūn maḳdemüñ
kıldı ḥaḳ zāt-ı şerīfin 'āleme luḳf-ı 'amīm
[13b]
10. zāt-ı pür-sūrı tırāz-ı devlet-i cāvīd olup
mehd-i şevketde ola perverde-i nāz u na 'īm
11. pād-şāh-ı 'aşr ile şeh-zāde-i 'ālī-güher
devlet ü iḳbāl ile olsun ḥaḫālardan selīm
12. luḫfiyā tārīḫ-i mīlādın iderken cüst-cū
tām tebşīr eyleyüp didi baña ḫab '-ı nedīm
13. levḫ-i ḥurşīde 'uḫārid yazdı kilik-i nūr ile
pertev-endāz oldu kevne mecd(i)le sultān selīm

25

(fe' ilātün / fe' ilātün / fe' ilātün / fe' ilün)

1. şāh-ı cem-mertebe ḥāḳān-ı e 'ālī-perver
muştafā ḫan-ı cihān-dāver-i şāḫib-tekrīm
2. o şehen-şāh-ı felek kadr ü kader kudret kim
faḫr ider zāt-ı şerīfi ile tāk u dīhīm
3. niçe dem ḥasret olup nesline ḫalk-ı 'ālem
eylemişlerdi tek-ā-pūy der-i rabb-i raḫīm
4. ḥamdü'lillāh açıldı ruḫ-ı gülzār-ı şafā
virdi bir gül gibi şeh-zāde ḫudavend-i kerīm
5. maşrıḳ-ı mülk-i vücūdından idüp ya 'nī ḫulū '
meh-i tābān gibi ol naḫl-i melik cūy-ı besīm

6. tesliyet-bağış-ı fu'ād oldı kudūmı nāsa
geldi ātār-ı ferağ gitdi cihāndan ğam u bīm
7. zīnet ü şevke bakıp şanma donanmadur bu
indi tebrik-i kudūm itmege cennāt-ı na'īm
8. kıla devlet ile ma'mūr u mu'ammer şad sāl
dağı şeh-zādeler ihsān ide vahhāb-ı hakīm
9. fikr-i tārīhe düşürdi beni şevküm **sermed**
eşheb-i kilkim olup mā'il-i semt-i terkīm
10. biri birini mükemmel iki tārīh-i laţif
oldı bir beytde şāyeste-i 'arz u taqdīm
11. başdı çün kevne qadem luţf-ile şeh-zāde-i şāh (175)
[14a] kıldı ihsān-ı sürūr 'āleme sulţān selīm

26

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

1. hazret-i haqān-ı a'zam dāver-i ferhunde-rā
şāhib-i şadr-ı hilāfet mālīk-i tāt u dihīm
2. nāşir-i dürr-i 'adālet nāşib-ı a'lām-ı şer'
husrev-i kāmīl-nişāb u bāzil-i cūd-ı 'amīm
3. devr-i luţfindan bulunmaz girye-ḥīz ancak olur
küdegān-ı şīr-ḥVār u perver-i nāz u na'īm
4. muztarib yoqdur zamānında meger kim dāyenüñ
mehd-i 'işmet ola destinden ṭabīd vaqt-i şarīm
5. dest ü pā-beste 'aceb maţlūm var mı dehrde
varsa melfūf-ı kımāt olan şağīrān-ı aşīm
6. ḥamdü'lillāh sāye-i şavnında āsūde cihān
şükrü'lillāh vāyedār-ı luţfidur her müstaķīm
7. siyyemā ḥamd ü sipāsı farz-ı 'ayn bir neş'evār
görmedük çil sāl oldı böyle a'tāf-ı cesīm
8. niçe müddetdür oğul virmezdi ya'süb-ı zamān
olmuş idi şöyle ābā-yı felek kendü 'aķīm

9. genc-i luṭfından virüp bir gevher-i nev-zād kim
ḥazret-i ḥallāḳ-ı 'ālem baḥş idüp luṭf-ı 'azīm
10. ya 'nī sulṭān muşṭafā ḥandan idüp icrā-yı feyż
naḥl-i ümmīd-i ber-āver eyledi rabb-i raḥīm
11. viridi vahhāb-ı ezel bir gülbün-i ferḥunde-zād
maḥz-ı feyż-i ḥaḳdur ancak bunda olmaz lām u cīm
12. ḥānedān-ı ma' delet ārā-yı ābād eyledi
itdi bir şeh-zāde i'tā fiṭratı cümle selīm
13. ḥaḳ ide 'ömrini efzūn ṭāli' ü baḥtın sa'īd
hem vücūd-ı nāz-perver dīni ide müstaḳīm
14. vālid-i dārā ḡulāmuñ daḥı ide müstedām
'izzı naşrı hem muşāḥib eyleye 'adli nedīm
15. şems-i iḳbālını tābān mäh-ı iḳbālın münīr
devlet-i sermedle mesrūr dīn ü şer' üzre muḳīm
[14b]
16. hem daḥı güleşen-tırāz-ı devletın ma' mūr ide
zeyn ola gül-naḥl-i evlād ile hep bāḡ-ı ḥarīm
17. gül-zemīn-i salṭanatda reşk-i 'ar'ar nev ḥırām
itdi teşrīf bir nihāl-i mīvedār ḥaḳḳa besīm
18. nazma ḳābil bendegān-ı devleti meşḡül olup
her biri bir gūne tāriḥ yaptılar hem-çün raḳīm
19. itdi pāy-endāz bir dībā-yı ḡarrā mışra'ı
bende-i dīrīne **şehrī** dā'ı-i 'abd-i ḳadīm
20. maḳdem-i sa'dına tāriḥ yazdılar ehl-i semā
necl-i 'ālī nev-nihāl-i salṭanat sulṭān selīm (175)

27

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

1. şehriyār-ı tāc-baḥş-ı tācdārān-ı cihān
zıll-ı ḥaḳ sulṭān-ı dād-āver şehen-şāh-ı kerīm
2. muşṭafā ḥan ibn-i aḥmed ḥan-ı ṭāliḫ kim anuñ
baḥt u devlet dergehinde iki 'abd-i müstedīm

3. gülsitân-ı şulb-ı pākinden nümāyān itdi haķ
gülşen-ārā-yı cihān bir ğonçe kim nāmı selīm
4. toĝdı tev'em mihr ile ğün yüzli bir şeh-zāde kim
dīde-i baħtı küşāde rüy-ı iķbāli besīm
5. itse lāyıķdur tebāşir-i şabāhü'l-hayrdan
çarħ aña pūşide-i gehvāre-i nāz u na'im
6. şerm ile 'akd-i türeyyāsın felek 'arz itdi kim
mehd-i iķbāle ola āvīze çün dürr-i nazīm
7. görmemiş bu 'aşra dek bī-şübhe çeşm-i rüzgār
böyle bir vaķt-i meserret böyle bir feyz-i 'amīm
8. şöyle tezyīn itdiler dünyāyı şeh-āyīn ile
kim olur eşğaline dil-beste tab'-ı müstaķīm
9. zīr-i dāmān-ı hafāya çekdi ķandīl-i mehi
gördi hem-çün mihr-i bī-ħad şem'alar çarħ-ı le'im
10. olsun evlād-ı kirāmıyla ol sultān-ı cihān
şavn-ı bārīde bi-ħaķķ-ı şān-ı kırān-ı ķadīm
[15a]
11. maķdem-i şeh-zādegāniyle tarāvet-yāb ide
gülşen-i kām-ı şehen-şāhı ğudāvend-i raħīm
12. bir ziyāde bī-bedel tārīħ nazm itdüm **reşīd**
virdi ārāyiş cihāna mevlid-i sultān selīm (175)

(fe'ülün / fe'ülün / fe'ülün / fe'ül)
1. pesendīde-i māh [u] āf-tāb-ṭal'at (175)

(mefā'ilün / fe'ilātün / mefā'ilün / fe'ilün)
1. 'iṭā-yı rabb-i kerīm şāh-zāde sultān selīm (175)

28

- (fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)
1. pād-şāh-ı heft kişver şāh-ı şāhān-ı bilād
muştafā ğan-ı kerem-mu'tād u kān-ı 'adl ü dād
2. öyle bir haķan-ı 'ālemĝir-i 'ahd ü dād kim
maħz-ı ğayr itmiş vücūdın 'āleme rabbü'l-'ibād

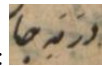
3. geldi bir mihr-i cihân-tâbı sipihr-i devletüñ
şulb-ı pākından bu mehd-i kevne sa'd es'ad-bād
4. levh-i 'arşa ismi yazılsa n'ola sultān selīm
habbezā şeh-zāde-i zıll-ı hudā 'ālī-nijād
5. pertev-endāz oldu teşrifi ser-ā-ser 'āleme
āf-tāb-āsā toğup ol nūr-ı çeşmān-ı 'ibād
6. encüm-efrüz-ı kanādīl oldu sükkān-ı semā
eyleyüp icrā-yı şeh-āyīn-i bā-şevk-ı fu'ād
7. yā rab olduğça tenāsülgāh-ı 'ālem pāydār
hān-mān-ı devletin yevmen-fe-yevmen kıl ziyād
8. böyle bir beyt ile ey yāver iki tārīhini
nüşā-i iclāle yazdı hāme-i zerrīn-midād
9. der-meh-i cā⁶ geldi mehd-i şevkete müjde zihī
mihvrēş sultān selīm-i nesl-i pāk 'ālī-nihād (175)

[15b] 29

(mefā'ılün / mefā'ılün / mefā'ılün / mefā'ılün)

1. şehen-şāh-ı mu'azzam dāver-i devrān [u] cem-şaşmet
hudāvend-i mükerrem şāh-ı hākan-ı hümāyün-fer
2. serir-efrüz-ı devlet saltanat-pirā-yı heft iklīm
cihāndār-ı felek-mesned şeh-i cem-cāh [u] mihr-efser
3. hıdīv-i nüktedān u şehriyār-ı 'ārif ü kāmīl
ser-efrāz-ı hüner-mendān-ı 'ālem şāh-ı dānişver
4. şeh-i gerdün-rif'at şāh sultān muştafā han kim
olur kemter kılı hem-pāye-i dārā vü iskender
5. o şāhen-şāh-ı zī-şān-ı 'adālet-pişe kim dā'im
du'ā-yı devletin halk-ı cihān vird-i zebān eyler
6. nazīrin görmedi çeşm-i selef bir böyle sultānuñ
ki necm-i tāli'i rüşenter itdi kevni ser-tā-ser

⁶ “der-meh-i cā” şeklinde okunan tamlamanın eski yazılı metindeki aslı şu şekildedir:

7. o şāhen-şeh ki dehrin 'ıyd ü kadr oldı şeb ü rûzı
nişāt-ı 'ahd ü 'adli olalı kevne şafā-güster
8. sürür eyyāmı geldi gitdi ğam hengāmı kim oldı
felek bir şāf mir'āt-ı mücellā gibi rüşenter
9. cihān şevk-āşinā bīgānedür endüh u ğam şimdi
huşuşen irdi ğuş-ı 'āleme bir müjde-i dīger
10. ki şulb-ı dāverīsinden o şāh-ı 'ālem-ārānuñ
kemāl-i yümn ü devletle vücūda geldi bir gevher
11. ne gevher kim fürüğı rüşen itdi dīde-i dehri
olinca zāt-ı perrānvārı mehd-i devlete zīver
12. hayāt-ı tāze virdi kaleb-i fersūde-i dehre
dem-i 'isīveş oldı müjde-i teşrifi rūh-āver
13. müyesser olmadı bir pād-şāha böyle şeh-zāde
hudā 'ömr-i şerīfin eylesün devletle efzūnter
14. hem ol haķan-ı dehrüñ 'ömrin efzūn eyleyüp mevlā
ola taht-ı hümāyün üzre dā'im tā dem-i maşşer
15. bu resme geldi bir tārīh-i ğarrā hūşuma feyzī
cihāna şāh selīm oldı kudūmyla şarab-āver (175)

[16a] 30

(mefā'ılün / mefā'ılün / mefā'ılün / mefā'ılün)

1. münir-i mihr-i devlet lem'a-pāş-ı neyyir-i şevket
vücūdın hayr-ı maşz itmiş cenāb-ı kadir-i muṭlaķ
2. hük(ü)m-fermā-yı devrān muştafā han-ı cihān-bünyān
dinilse zātına şāhib-kırān-ı şark u ğarb elyaķ
3. cem ü dārānuñ inşāf ile ey çarh-ı felek inşāf
degül mi cāna minnet kemterin-i bendesi olmak
4. 'ināyet eyledi gencine-i eltāf u feyzinden
hudā bir gevher-i yektāyı kim miṭli degül esbak
5. hemişe zīb-başş-ı taht-ı iķbāl ü 'adālet ol
budur dergāh-ı mevlāya du'ā-yı hayrımız ancak

6. atup eflâke ser-tâc-1 dili **hâfız** didi târîh
ide sultân selîmi tûl-1 'ömr ile mu'ammer haq (175)

31

(fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün)

1. çok şük(ü)r sultân-1 a'zam muştafâ hanuñ bu dem
oldı iqbâl ile haqdan zâtına luţf-1 'azîm
2. eyleyüp bārî niçe şeh-zâdegân ile kerem
ola nuşretle hemîşe taht-1 şevketde muķîm
3. bizleri de sâye-i luţfında haq bā-kām idüp
ola dillerden ümîd-i himmet-i dūnān 'adîm
4. ola hemvâre serîr-i saltanatda müstedām
böyle fevz ile 'aţalar eylese rabb-i raķîm
5. bî-bedel târîh-i mevlūdın didim **tab**'î bu dem
hamd-i bî-ħad kıldı mesrūr 'âlemi sultân selîm (175)

32

(fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün)

1. âf-tâb-1 evc-i devlet pertev-i luţf-1 ezel
muştafâ han-1 hümâyün-menķabet şâh-1 ķavîm
2. nuḡbe-i şâh-1 cihân ser-mâye-i emn ü emân
dâver-i devr-i zamân ârâyîş-i tâc-1 faķîm
[16b]
3. öyle bir dâd-âver-i vâlâ-şiyem ki ḡaşlı
zâtıdır ma'nâ-yı lafza raḡmet-i rabb-i raķîm
4. re'y-i hemvârı o rütbe 'âleme virdi niżâm
mâh-1 nevden ġayrı yokdur baķsalar şimdi saķîm
5. olalı pîrâye-baḡşâ-yı serîr-i saltanat
şâhid-i iqbâl-i 'âlem olmada her dem besîm
6. bā-ḡuşuş şulb-1 güher-zây-1 şerîfinden anuñ
tal'at itdi ġün gibi dūnyâya bir sultân selîm
7. öyle bir şeh-zâde-i 'âlî-nijâd kim şubḡ-dem
mehdini tehzîz ider tehmîm ile bād-1 nesîm
8. pây-1 gehvâr eylesün mâhuñ o mihr-i envere
varsa bir pâre eger iz'ânı keyvân-1 eķîm

9. şanma emtār-ı semādur eyleyen şimdi nüzül
netr-i āb eyler kudūm-ı pākine çarh-ı şamīm
10. maḳdemiyle ol gül-i gülşen-tırāz-ı mekremet
eyledi dünyāyı bir reşk-āver-i bāğ-ı na'īm
11. kat-be-kat gül-penbe-i şihhatde olsun müstedām
'ömrini müzdād idüp iḳbāl ile ḥayy-ı ḳadīm
12. hem o şāh-ı ekreme virsün niçe necl-i cemīl
eylesün a'dā-yı dīn [ü] devleti cümle 'aḳīm
13. **zeyniyā** ol dürr-i şehvāruñ bu dem teşrīfine
eyler iken mışra'-ı tārīḥ için fikr-i 'azīm
14. lāyiḥ oldı ḥātırā bu mışra'-ı mu'cem-şümār
'ālemūñ bir gonçe-i ra'nāsıdur sultān selīm (175)

33

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

1. bü'l-mekārim ya'nī sultān muştafā kim zātını
eylemiş ḥaḳ maşdar-ı envā'-ı eltāf-ı cesīm
2. feyz-i 'adliyle cihānı cennet-ābād eyleyüp
çehre-i evlād-ı ādem oldı 'ahdinde besīm
3. cālis-i taḥt-ı ḥilāfet oldıḡı günden berü
külfet-i endūhdan ḳalb-i cihān oldı selīm
[17a]
4. ḳābiliyyet geldi devrinde şafā tevliidine
māder-i bī-raḥm-ı dünyā çoḳdan olmuşken 'aḳīm
5. eyledi 'avdet yine bāziçegāh-ı 'āleme
tıfl-ı şādī küçe-i dünyādan olmuşken 'adīm
6. ibtidā ḥaḳḳında luṭf-ı bü'l-benāt idüp zuhūr
eyledi merzūḳ o şāhen-şāhı ḥallāḳ-ı kerīm
7. şimdi ammā maṭla'-ı şulbından oldı āşikār
mihri-rahşān gibi şeh-zāde-i devlet-i vesīm
8. ḥabbezā şeh-zāde-i şāhib-şeref kim 'ālemi
itdi yümni-ı maḳdemiyle güyiyā bāğ-ı na'īm

9. kâ'inâtı ser-be-ser mesrûr u handân eyleyüp
oldı hağdan hağka bî-şübhe bu bir luğf-ı 'azîm
10. encüm-i eflâkdan efzûn olup kandîller
zînet-i dünyâya şimdi reşk ider çarğ-ı le'im
11. 'arz ider pervîn degül cevher-fürûş-ı rûzgâr
zeyn için gehvâresin bir deste lü'lüyi nazîm
12. itse âgende firâş-ı mehdine şâyestedür
cem' idüp berg-i gül-i gülzâr-ı firdevsi nesîm
13. mâh-ı nev zann itse ihdâ itmege i'mâl idüp
zergeri gerdûn müheyyâ eyledi bir mehd-i sîm
14. zîver-i âğüş-ı şîhhat eyleyüp mevlâ anı
vâlideyniyle ola şahn-ı selâmetde muķîm
15. hâtır-ı erbâb-ı tab'a mâye-i teşvîk olup
zabı-ı sâl-i mevlidiyle fikr iderken 'an-şamîm
16. ben de **nüzhet** bir du'â idüp didim târîhîni
pîr ola yâ rab mezîd-i 'ömr ile sultân selîm (175)

34

(fe'ilâtün / fe'ilâtün / fe'ilâtün / fe'ilün)

1. bâreka'llâh zemin şevķ ü tarab 'ahd-i nevâl
bâreka'llâh zemin 'ayş u şafâ sa'd-ı zamân (175)
2. merhabâ mevsim-i iķbâlgeh ü şevķ-âver
merhabâ mevsim-i şâhî meh-i luğf-ı raķmân (175)
[17b]
3. habbezâ 'ahd-i şafâ vü men(i)h ü cûd u himem
habbezâ hîn-i 'alâ vü dem-i luğf u ihsân (175)
4. zînet-i mehd-i şuhûd oldı o meh içre zihî
bir dür-i tâc-ı 'atâ luğf-ı mecîd-i hannân (175)
5. nice dür dürre-i gehvâre-i iķbâl ü şuhûd
nice dür gevher-i meh-pâre-i luğf-ı raķmân (175)
6. nice dür gevher-i baķr-i kerem ü menn ü münî
nice dür tâc-ı vefâ zîver-i kenz-i imkân (175)

7. gevher-i kenz-i kemāl ü gül-i iqbāl ü şeref
dürr-i şehvār-ı ‘aṭā dürr-e-i mehd-i ihsān (175)
8. çeşm-i bīnā-yı şeh-i cūd u gerdūn-mesned
gül-i kām-ı şeh-i cem-pāye vü iklīmsitān (175)
9. dāver-i milket-i elṭāf u nedā ebr-i ‘aṭā
muşṭafā ḥan-ı cihān vāye vü sulṭān-ı evān (175)
10. ‘izz ü ‘adl ü himem ü luṭfına ‘ālem meftūn
birr ü cūd-ı siyer-i mecdine dil-beste cihān (175)
11. edeb ü ‘aql ü kemālātına mā-şā’ a’llāh
genc-i ihsān ü ‘aṭāyāsına ḥātem nigerān (175)
12. āstānında da bende peşen ü bījen ü sām
pīşgāhında da pūyān cem ü selm ü destān (175)
13. kıldı ṭab’ u himem ü luṭfına ‘ālem taḥsīn
oldı mecd ü hūner ü re’ yine rişto ḥayrān (175)
14. kīse-perdāz-ı kerem dāver-i pākīze-şiyem
şāhib-i nām u ni’am şāh-ı sikender-‘unvān (175)
15. dil-nevāz-ı şuleḥā kān-ı şeref baḥr-i nevāl⁷
dāver-i luṭf u kerem ḫuṭb-ı muḥīṭ-i ‘irfān (175)
16. dāver-i emced ü meh-kevkebe dārā-dārāt
mihri iclāl ü şeref genc-i ‘aṭā vü ihsān (175)
17. bir ma’išet ile ey cūd-ı cevād-ı aḥkem
kıl bu hengām-ı feraḥ-zāda ‘afīfi şādān (175)
18. ‘ömr ü iqbāl-i şeh-i pāk felāṭūn re’yi
müdrük-i vaḫt-i ebed ide celīl ü raḥmān (175)
19. bezm-i şıḫhatde idüp revnaḫ-ı dīhīm-i şafā
o gül-i gülbün-i mecdi kıla ḥandān ḥannān (175)
[18a]
20. ‘izz ü iqbālle ol zīver-i genc-i şerefi
gevher-i mehd-i şühūd itdi cevād-ı mennān (175)

⁷ Metinde “baḥr ü nevāl” şeklinde verilen ifade, anlam gereği “baḥr-i nevāl” şeklinde düzeltilmiştir.

21. luṭf u ilhām-ı ḥudā ile 'afifā ol dem
sāl-i mīlādı zihī itdi dü mıṣrā' 'ayān (175)
22. ṣavn-ı rabb-ile kederden ola ṣeh-zāde selīm
kevne silm oldı selīm ibn-i ṣehen-ṣāh-ı cihān (175)

35

Velehu

(mefā'ılün / mefā'ılün / mefā'ılün / mefā'ılün)

1. zihī yemm-i cūd İskender-tüvān u ekmel-i min'ām
ṣeh-i berreyñ ü baḥreyñ ü nıgehbān-ı felek-eyvān (175)
2. güzīn-i āl-i 'oṭmān ü hümā-sāye vaḥıdü'd-dehr
cihān-sālār-ı sulṭān muṣṭafā kehf-i cihāngırān (175)
3. rikābında revān sām u sıyāvıṣ u cem ü behmen
derinde gıv ü kısırā vü sıyāmek bende-i fermān (175)
4. ṣeh-i min'ām-ı cūd [u] dāniş-āmüz-ı felatun kim
ferıdün bende-i dergāhı dārā bābına derbān (175)
5. seḥā vü cūdda kilki zihī mızāb-ı iḥsāndur
'atā vü yümn ü himmetde kefi ebr-i meh-i nīsān (175)
6. ṭırāz-ı mesned-i devlet süleymān-cāh [u] mu'ciz-dem
ṣeh-i şāḥıb-nedā şāḥıb-ķırān-ı 'ālem-i imkān (175)
7. edīb-i şāḥıbü'l-iclāl [u] min'ām-ı melek-sıret
sikender-der meh-i burc-ı 'alā dānā-yı cem-'unvān (175)
8. rikābında revān cemşıd ü sām ü bābek ü keşvād
ferıdün dergehinde peyk ü dārā çaker-i püyān (175)
9. mekārım-pışe-i 'ālem güzıde dāver-i muḥsin
melık-i rub'-ı meskūn māḥ-ı iḥsān mün'im-i devrān (175)
10. gül-i güzār-ı 'ıffet dil-nevāz u esmaḥ u memdūḥ
edīb ü aḥkem-i 'ālem hümā-himmet yem-i 'ırfān (175)
11. kerım-i bü'l-hibe ḥātem-himem 'ısrı-dem-i ifhām
aristo fehmine cemşıd cāh u cūdına ḥayrān (175)
12. güzıde kehf-i millet rüy-ı 'ālem sāye-i ma'būd
yegāne necm-i iḥsān mihr-i devlet māḥı-i 'udvān (175)
[18b]

13. cihân-ı cūd u i 'tā vü sehāya keffi de deryā
dil-i pāki sipihr-i re 'y ü ihsāna meh-i tībān (175)
14. yegāne qahramān-ı ehl-perver muhsin-i kāmil
rikābında revān dārāb ü dārā vü cem ü şāhān (175)
15. kef-i zer-pāşı da maḥsūd-ı kenz ü menba ' -i⁸ ḳulzüm
zihī elṭāf u menn ü cūdı da reşk-āver-i nīsān (175)
16. ḥıdīv-i dād-pīrā-yı cihān şāhib-dil-i mu 'tā
zihī āgeh-dil-i dünyā ferīdūn-heybet-i devrān (175)
17. cihānı kān-ı menn ü menba ' -ı şevḳ ü ṭarab kıldı
zihī necl-i necīb-i şāh-ı min 'ām u 'aliyyü 'ş-şān (175)
18. derūn-ı nāsı kān-ı şādī vü kenz-i şafā kıldı
zihī bir dürr-i şehvār-ı muḥīṭ-i cūd ile ḥannān (175)
19. nedā vü cūd ile ārāyiş-i mülk-i vücūd itdi
zihī yek gevher-i lālā-yı kān-ı devleti raḥmān (175)
20. şafā vü şihḥat ü luṭf u 'alā vü 'izz ile el-ḥaḳ
ide deyyān o verd-i mecd ü nāzı dā 'imā ḥandān (175)
21. o dürr-i mehd-i devlet revnaḳ-ı bezm-i vücūd oldı
'afifā bu iki mişrā 'ı raḥmān eyledi ihsān (175)
22. vücūda geldi devlet ile şeh-zāde selīm el-ḥaḳ
selīm ide ḥaṭādan luṭf u 'avn-ı ized ü yezdān (175)

36

Velehu

(fā 'ilātün / fā 'ilātün / fā 'ilātün / fā 'ilün)

1. revnaḳ-ı mişr-ı kemāl ü cūda sulṭān muştafā
māḥ-ı burc-ı yümn ü himmet şāhib-i ḳalb-i selīm (175)
2. fātiḥ-i iḳlīm-i luṭf u şāhib-i cūd u kerem
baḥr-i ihsān u himem kenz-i 'alā şāh-ı kerīm (175)
3. kevn-i mecd ü mülk-i cūd içre 'adīli mümteni '
bezm-i 'ālemde 'alā vü luṭf ile miṭli 'adīm (175)

⁸ Metinde "menba" kelimesinden sonra yer alan atıf vavı, anlam gereği metinden çıkarıldı.

4. şāhib-i nev'-i semāhat mecmu'-i 'ilm ü 'amel
kān-ı ilhām u vefā luṭf-ı ḥudāvend-i 'alīm (175)
5. esmaḥ-ı kān-ı 'aṭā vü mün'im-i ḥātem-kerem
şāhib-i mecd ü nevāl ü luṭf-ı ḥallāk-ı ḥakīm (175)
[19a]
6. şāh-ı şāhān ekrem-i dūnyā fehīm-i bü'l-hibe
şāhib-iclāl ü yem-i vāye şehen-şāh-ı kerīm (175)
7. nāz ile şulb-ı ḥıdīv-i 'ālem-i iḳbālden
geldi dürr-i tāc-ı iḥsān u vefā sultān selīm (175)
8. dürr-i şehvār-ı 'alā vü dürre-i genc-i sedād
zīver-i mehd-i sa'adet necl-i sultān-ı fehīm (175)
9. bir günin biñ eyleyüp ol şāh-ı dānānuñ ra'ūf
eyleye şeh-zādeyi de kān-ı şıḥhatde muḳīm (175)
10. ḥamd ola deyyāna ḥaḳḳa ṭab'-ı nācizi 'afif
kıldı yek beyte muvaffaḳ luṭf-ı mennān-ı ḥalīm (175)
11. bād-ı āfetden gül-i sultān selīm olsun selīm
mıṣr-ı 'ālem zeynī oldı müjdeler sultān selīm (175)

37

(fe'ilātün / fe'ilātün / fe'ilātün / fe'ilün)

1. ḥazret-i şāh-ı cihān ḥusrev-i mülk-i 'irfān
muṣṭafā ḥan ki diñür aña kerīm bin kerīm
2. vāhibü'l-cūd[1] anuñ şulb-ı hümāyūnından
kıldı i'ṭā yine 'ālemlere bir luṭf-ı 'amīm
3. 'ıyd-ı ekber daḫi āyā neye iṭlāk olunur
böyle bir dem mi olur ben nice kılsam tefhīm
4. bā-ḥuşuş ola o şeh-zāde-i 'ālī-baḫtuñ
nām-ı nāmīsi selīm kendi selīm ḳalbi selīm
5. devlete geldi selāmet hele mā-şā'a'llāh
itsün üstād-ı ezel aña sebaḳlar ta'līm
6. māh sipāḥīsi olsun yürisün yanınca
tā ki cedvel çize zer-mühre ile şemse-i sīm

7. 'ilm-i nāfi' 'amel-i şālih ile pīr olsun
'ömrünüñ ğāyeti olsun 'add-i vefā ile mīm
8. sāye-i ḥāzret-i ḥaḳan-ı cihānbānīde
müstazıll eyleye devletle anı rabb-i raḥīm
[19b]
9. yümñ ü iḳbāl-ile ḥurşīdveş itdikde tülü'
nūrını 'āleme bi'z-zāt iderken taḳşīm
10. kesb-i feyz eyledi ol demde alup deste ḳalem
vüs'ını şarf iderek **re'fet-i dā'ī-i ḳadīm**
11. şöyle bir beyt-i dü tārīḫe muvaffaḳ oldu
ki sekiz vech ile tārīḫ olur itsem tersīm
12. müstaḳil işbu dü muşrā' uñ olur her birisi
lafz u ma'nası pesendīde dü tārīḫ-i cesīm
13. itse āḫādı mi'etī 'aşerātı imdād
muşra'ınuñ biri birine berāy-ı tanzīm
14. heşt olur cümlesi ta'dāsa gelince elbet
fehm ider ḳā'ide-i ḥallini her ḫab'-ı selīm
15. didi kim işte bu tārīḫ-i vilādetdür kim
levḫ-i ḥurşīde iderlerse sezādur terḳīm
16. ḳadem-i muḫteremin başdı bu gün bu 'ahde
behcet ü yümñ ile şeh-zāde-i sulṫān selīm (175)

38

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

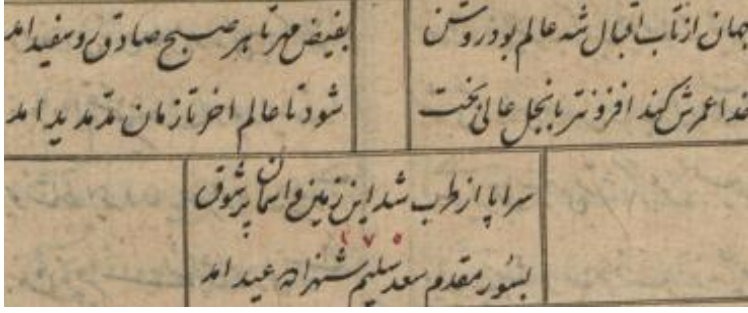
1. tācdār-ı dād-pīrā dāver-i cemşīd-rā
inşirāḫ-ı ḳalb-i dünyā muştafā ḫan-ı kerīm
2. ḫākim-i seccāde-pīrā-yı şerī'at zıll-ı ḫaḳ
vāriḫ-i mülk-i süleymān şāḫib-i fehm-i selīm
3. fenn-i aḫlāḳ-ı mekārımden olunmuş münteḫab
zātıdur ol nüşḫa-i esrār-ı raḫmanü'r-raḫīm
4. ḫab'-ı derrāki cilā-yı 'ayn-ı aşḫāb-ı ḳulüb
nūr-ı re'yi rüşenā baḫş-ı ḫarīḳ-ı müstaḳīm

5. işte ez-cümle degil mi şāhid-i 'ādil bu kim
şulb-ı pākinden bedīdār oldı bir nūr-ı cesīm
6. zīver-efzā oldı gül gibi çemān-ı 'āleme
hemçü 'ıtr-ı şāhī āfākı idüp ğark-ı şemīm
[20a]
7. bu şafādan tāze cān buldı sipihr-i köhne sāl
mağdeminden eyleyüp kesb-i füyüzāt-ı 'amīm
8. hātır-ı 'ālem tebessüm-hīz-i şādīdür yine
şimdi gördi çarḥdan erbāb-ı dil rüy-ı besīm
9. bu neşāt ile du 'āya haşr-ı evkāt eyleyüp
oldılar cümle sūḥan-zāy-ı teşekkür 'an-şamīm
10. bende-i nāçiz **lūbbī**-i tenākārı daḥi
eyleyüp tebşīr-i ilhām-ı ḥudāvend-i 'alīm
11. düşdi bir tārīḥ-i müsteṭnā ḫudūm-ı pākine
geldi kevne nūrun-nūr-ı muşafā sultān selīm

39

[20b]

40

(fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)

1. ḥāzret-i ḥāḳān-ı a'zam muştafā ḥān-ı kerīm
kim odur zātında el-ḥāḳ mazḥar-ı luṭf-ı raḥīm
2. sāye-i zāt-ı hümāyūnında 'ālem mustazıl
cümleten bāy u gedā zıll-ı zalīlinde muḳīm
3. āb-ı ḥüsn-i ḥulḳı ihyā itmede āsāyişi
būy-ı 'adlidür dimāğ-ı rāḥata 'anber-şemīm
4. luṭf u iḥsān u kerem zātında olmuş münderic
i' tibār-ı elsine⁹ fikr-i zerīninde ḳadīm
5. 'adl ü dādı şöyle ta'dīl eyledi dünyāyı kim
gülşen-i feyze vezān olan nesīm olur besīm
6. i'tikādı öyledür kim her neye şarf eylese
bī-ta'ab āsān olur olsa daḥi emr-i 'azīm
7. ḥamd-ı bī-ḥād müstecāb oldu du'ā-yı ḥayrımız
şulb-ı pākinden zuhūra geldi bir dürr-i nazīm
8. ya'nī kim oldu muvaffāḳ böyle bir şeh-zādeye
ṭül-i 'ömr ile ide ḥāḳ sāyesinde müstedīm
9. raḳşa geldi şevḳ ile a'lā vü ednā sūr idüp
maḳdem-i zī-şānına şād oldu her ḳalb-i selīm
10. ḥāḳ ḥaṭādan ḥıfz ide zāt-ı hümāyūnün müdām
emrini maḳrūn ide tevfiḳine rabb-i kerīm
11. ḥıfz-ı bārīde ola zātı ile şeh-zādegān
çeşm-i bed-bīn-i 'adūyı ḥāḳḳ ide maḥv u 'adīm

⁹ Metinde "elsine" kelimesinden önce bulunan "şer" kelimesi, vezin gereği metinden çıkarıldı.

12. tã ki bu nüh tãķ-ı çarķ-ı nũlfãm eyler semã´
ķuţb-ı devlet merkez-i rif´atde olsun müstaķĩm
[21a]
13. dũşdi **yektã** mışra´-ı tãrĩķ-i teşrĩf-i selĩm
yũmn ile geldi selãmet ´ãleme sultãn selĩm
14. bi´l-bedãhe sũyledi tãrĩķ-i mevlũdın selĩm
´ãleme başdı ķadem devlet ile sultãn selĩm (175)

41

(fã´ilãtũn / fã´ilãtũn / fã´ilãtũn / fã´ilũn)

1. pãd-şãh-ı cem-ķaşem şãhen-şeh-i ferķunde-dem
şãhib-i tĩĝ u ķalem ķãmĩ-i şer´-i müstaķĩm
2. ya´nĩ sultãn muştafã ķan-ı ´adãlet-pĩşe kim
ķalkã maķz-ı raķmet itmiş zãtını ķaķķ-ı kerĩm
3. mażhar-ı eltãf-ı ķaķdur şũbhesiz her emrde
eyleyim ibrãz ol da´vãya bir ķãn-ı ķavĩm
4. ķayli demdũr gũlşen-i behcet fezã-yı dehrde
vardı bir şeh-zãdenũñ gũl-rũyına şevķ-i ´azĩm
5. ķãmdũ´lillãh kim o şãhen-şãh-ı şãhib-şevkete
eyledi ol ni´meti iķsãn-ı mevlã-yı raķĩm
6. ´izz ile iķbãl-ile şad devlet ü iclãl ile
şãĝ idũp baĝışlasun ol şãha mevlã-yı kerĩm
7. tũĝdı dilden bir gũzel tãrĩķ-i müsteķnã **nesĩb**
ķıldı pũr ekvãnı nũr-ı maķdem-i sultãn selĩm

42

(mefã´ilũn / mefã´ilũn / mefã´ilũn / mefã´ilũn)

1. şehen-şãh-ı mu´azzãm dãver-i dãd-ãver-i ´ãlem
ķudãvend-i mũkerrem şãh-ı şãhãn-ı ķũmãyũn fer
2. cenãb-ı şãh sultãn muştafã-yı ´ãlem-ãrã kim
cihãnda şimdi zãt-ı pãkidũr sultãn-ı baķr u ber
3. o şãhen-şeh ki olsaydı olurdu devr-i ´adlinde
ser-efrãz-ı cihãn derbãnlĩĝıyla ķusrev iskender

4. bulunmaz devr-i 'adl ü devletinde fitne bir yerde
eger olmasa idi dāde-i şūr-efgen-i dil-ber
[21b]
5. zamān-ı devletinde halk-ı 'ālem olmada dā'im
ser-ā-ser bir sürūr-ı dīger ile dehre nūzhetver
6. huşūšen hāver-i şulb-ı hümāyūnından ol şāhuñ
cihāna doğdı şimdi nāgehān bir mihr-i sa'd-ağter
7. yeñiden rūh virdi kāleb-i fersūde-i dehre
dem-i 'isī gibi bāng-i nūvīd-i meymenet-āver
8. hudā şāh-ı cihānı zīver-i evreng-i 'adl itsün
idüp yevmen-fe-yevmen devlet ü 'ömrini efzūnter
9. maşūn-ı gerd-i āfet eylesün şeh-zādesin mevlā
'izārın pertev-i şihhatle itsün şād u rüşenter
10. emīnā yazsalar tārīhi 'arş üzere lāyıkdur
cihāna şāh selīm oldı kudūm ile şarab-āver

43

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

1. hamdü'lillāh esdi feyz-i haqq ile bād-ı nesīm
eyledi dünyāyı şimdi tev'em-i dār-ı na'im
2. geldi güyā halka menşūr-ı hayāt-ı sermedī
itdi bu zevk-i müferrih hüzn ü ālāmı 'adīm
3. bī-nihāye ola emtāli 'ağabgīri hele
eyledi ihsān-ı mevlā halka bir luţf-ı 'amīm
4. hazret-i mevlā selīm ide haţadan geldi çün
mütezād-ı beyt-i şevket hazret-i sultān selīm
5. güne güne gevher-i necm ile zīnetver olup
çıkdı şeh-āyīni için rakşa nüh çarh-ı le'im
6. lālāsı keyvān u zühre dāyesi gerdün-ı mehd
olsa nā-çesbān gelür şānına hem nā-müstakīm
7. ism-i a'zam hürmetine maţlabın ihsān idüp
sāyesinde pīr ide şeh-zādesin hayy-ı hakīm

8. bir de sen tarh eyle **hamdî** mevlidi tārîhini
mehd-i dehre geldi devletle bu gün sulţān selīm (175)

[22a] 44

(mefā'îlün / mefā'îlün / mefā'îlün / mefā'îlün)

1. zihî ferhunde demler kim olup tevfiķ-i rabbānî
ki mesrūr eyledi ber-vefķ-i dil-hvāh şāh-ı devrānı
2. niçe demlerdi bir şeh-zādeye hasret idi 'ālem
bi-ḥamdi'llāh zuhūr itdi hele nesl-i cihānbānı
3. ne şeh-zāde semiyi-yi ḥan selīm-i ma' delet-pīrā
ki oldı şulb-ı sulţān muştafā-yı āl-i 'oṭmānı
4. idüp günden güne haķ pertev-i iķbālını efzūn
felekte bir dem eksik itmesün ol māh-ı tābānı
5. du'ām oldur cihān durdıķca dursın 'ömri var olsun
küşād olsun hemişe kuvvet-i baḥt-ı firāvānı
6. ṭulū' itdükde mihriyle didim tārîhini **rāmiz**
hüveydā oldı sırr-ı muştafādan nūr-ı raḥmānı (175)

45

(fā'îlātün / fā'îlātün / fā'îlātün / fā'îlün)

1. ey şeh-i 'ālî-nijād burc-ı hilāl-i salţanat
maṭla'-ı mihr-i ḥilāfet revnaķ-ı taḥt-ı dīḥim
2. çār-deh sāle cihān ālūde-i endūh iken
şulb-ı pākinle ser-ā-ser 'ālemi itdüñ besīm
3. bir du'ā ile didi tārîhini **ḥāfız** kuluñ
haķ te'ālā ide bu şeh-zādeyi dā'im selīm (175)

46

(fā'îlātün / fā'îlātün / fā'îlātün / fā'îlün)

1. ḥayr-ı maḥdem geldi bir şeh-zāde-i 'ālî-tebār
oldı 'ālem maḥdeminden maḥzar-ı feyż-i 'amīm
 2. nuḥbe-i devrān-ı sulţān muştafā ḥan kim aña
virdi bir şeh-zāde kim haķ miṭli nā-yāb u 'adīm
 3. ḥalk idüp haķķā vücūdın aḥsen-i taḥvīmde
eylemiş rūḥ-ı muşavver ḥvāb-ı dīdār u vesīm
- [22b]

4. bir melek-ḥūy-ı hümāyūn ḥaṣlet ü ḳudsī-siriṣt
ḥāk-i icādı ‘abīre itmede neṣr-i nesīm
5. gehver-i yektā ki nev’ī münḥaşırdur zātına
kevkeb-i dūrri aña bir vech-ile olmaz ḳasīm
6. sāyebān-ı devletinde ṣāh-ı devrānuñ hemān
olsun ol ṣeh-zāde her dem sāye-perverd-i na‘īm
7. ḥaḳ niçe ṣeh-zāde-i ferruḥ-nihād iḥsān idüp
ola her dem feyż-mend-i luṭf-ı mevlā-yı kerīm
8. ḥāmiden allāh[a] ben tārīḥ için didim **reṣīd**
ḥamd ola yezdāna virdi ṣāha ṣāh-zāde selīm (175)

47

(mefā‘ilün / mefā‘ilün / mefā‘ilün / mefā‘ilün)

1. bi-ḥamdi’llāh ki dūnyā cümleten dārü’n-na‘īm oldı
ser-ā-pā ‘āleme mevlādan iḥsān-ı ‘amīm oldı
2. ḥudā bir ṣāh-ı cem-cāhı ḥıdīv-i tāc u taḥt itdi
ki ferr ü ṣevketinden zehre-i a‘dā dü nīm oldı
3. mühimmāt-ı umūrı söyle tanzīm eyledi re‘yi
ki edvār içre devri sübḥa-i dūrri-i nazīm oldı
4. selāṭin-i ümemde niçe biñ ṣāḥib-ḳırān geldi
bu ṣāh-ı heft kişver cümle ṣehlerden ‘azīm oldı
5. seḥer bir sa‘d-ı ekber-baḥt ṣeh-zāde ṭulū‘ itdi
ki sulṭān muṣṭafā ḥan nesli bir necl-i ḥalīm oldı
6. zihī ṣeh-zāde-i revnaḳ-fezā-yı devlet-i islām
meṣāma ḥāk-i pāy-ı devleti ‘anber-ṣemīm oldı
7. donanma kişver-i islāmı reṣk-i cennet itdi çün
yeri a‘dā-yı dīnūñ şimdiden ḳa‘r-ı caḥīm oldı
8. ḥudā ṣāhen-ṣeh-i dehri ide evlād ile dā‘im
ki ‘ālem sāyesinde emn ü rāḥatla muḳīm oldı
9. **emīnā** hem tefe’’ül hem teṣekkür söyle tārīḥin
bu nevbet evvelā ṣeh-zāde bu sulṭān selīm oldı (175)

[23a] 48

(fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilün)

1. bāreka'llāh ey şehen-şāh-ı 'adālet-āstān
şāneka'llāh ey hūdāvend-i kerīm ü kāmran
2. zāt-ı pür-cūduñ esās-ı devlet ü dīn-i mübīn
feyz-i nuṭkuñ rūḥ-baḥş-ı kâleb-i kevn ü mekân
3. zāhir oldı gün gibi zātında āṭār-ı şeref
sāye-i luṭfında sa'd-ābād-ı şevk oldı cihān
4. nüşā-i mergūbe-i evşāfınuñ her fıkrası
hāme-i i'cāz ile vāreste-i kayd u beyān
5. bā-huşūş ol feyz-i şulbuñ ḥak ḥaṭādan şaklasun
oldı deryā-yı 'adenveş 'āleme lü'lü'-feşān
6. ḥaşre dek bu intişār-ı feyz-i zātuñ eyledi
hānedān-ı devlet-i 'oṭmāniyānı hānedān
7. oldı neslūñ çār rükn-i saltanat pāyendesi
buldı istiḥkām esās-ı devlet-i 'oṭmāniyān
8. yazdı bu reftār ile ḥaşmet kuluñ tārīhini
mihir ile sulṭān selīm geldi vücūda tev'emān (175)

49¹⁰

(mefā' ilün / mefā' ilün / fa' ülün)

1. bi-ḥamdi'llāh bu gülzār-ı cihānda
açıldı gönçeler bŷy-ı şafādan
2. ki ṭoğdı mahz-ı feyz-i luṭf-ı yezdān
'ināyet 'āleme zıll-ı hūdādan
3. ṭulū'ı kevn-i tenvīr itdi el-ḥak
bu mihrūñ dehre sulṭān muşṭafādan
4. zuhūrı oldı ilhām-ı ilāhī
ki ma'lūm olmuş-ıdi bu du'ādan
5. didüm mevlūdı tārīhini rif'at
selīm ola o şeh-zāde ḥaṭādan (175)

¹⁰ Manzume 26b sayfasında tekrar edilmiştir.

[23b] 50

(fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)

1. ḥabbezā eyyām-ı şādī-i şehen-şāh-ı zamān
ey ḥoşā vaqt-i feraḥ hengām-ı elṭāf-ı 'amīm
2. şāh-ı 'ālem muştafā ḥana cenāb-ı kibriyā
baḥr-i in'āmından i'tā itdi bir dürr-i cesīm
3. ya 'nī şulb-ı pāk-i ḥaḳan-ı mu'azzamdan bu dem
geldi bir şeh-zāde dehre zālikü'l-fazlü'l-'azīm
4. iḳtirān-ı kevkeb-i sa'dīnün aḥkāmı gibi
bu zūhūra muntazırdı rāşıd-ı fikr-i fehīm
5. būy-ı müşk-i müjdeler āfākı ta'tır eyledi
bāreka'llāh işte bir iş gördi kırk yılda nesīm
6. tā külāh-ı devleti ber-ser ide şems-i felek
pād-şāhuñ devrin efzūn eyleye rabb-i kerīm
7. ḳapdı cūdī tāt-ı iḥsānı bu nev-tārīḥden
emr-i künle geldi muşr-ı 'āleme sulṭān selīm (175)

51

(fe' ilātün / fe' ilātün / fe' ilātün / fe' ilün)

1. bāreka'llāh zihī pād-şeh-i heft iḳlīm
bu şeref maṭla'-ı envār-ı ḥudāvend-i ḥakīm
2. maşdar-ı cevher-i kül mā-ḥaşal-ı kevn ü mekān
maşrıḳ-ı neyyir-i raḥşende-i tāt u dīhīm
3. niçe eyyām idi şeh-zāde ṭulū'ıyla cihān
dest-ber-dāşte-i dergeh-i ḥallāk-ı 'azīm
4. nigerān olmuş-idi ḥayr du'ā ile cihān
kerem ü merḥamet-i izede allāhu 'alīm
5. ḥabbezā eyledi te'tır-i du'ā-yı kih ü mih
oldı maḳbūl-ı serā-perde-i yezdān u raḥīm
6. 'izz ü iḳbāl ile ḥurşid ḳadem itdi ṭulū'
pertev-efşān olarak eyledi dehri tekrīm
7. maḳdem-i pāk-ı civān-baḥtı ile dünyāyı
itdi ser-tā-be-ḳadem yümñ ü şerefle ta'zīm

[24a]

8. t̄ül-i 'ömr ile mu'ammer olup ol nūr-ı bařar
ola devlet ile evreng-i hilâfette muķīm
9. didi tārīhini **hıfzı** bu meserretle tamām
řevķı revnaķ-dih-i bezm eyledi sultān selīm

52

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

1. pād-řāh-ı heft kişver řehriyār-ı baħr u ber
ya'nī sultān muřtafā ħan nāřir-i şer'-i ķavīm
2. şulb-ı pākinden gelüp şeh-zāde-i 'ālī-neseb
itdi āfāķa tevellüd ħāzret-i sultān selīm
3. gün gibi oldı cemāli pertev-endāz-ı enām
berg-i ruşsarı meřām-ı 'āleme 'anber-řemīm
4. rāygān oldı ħuřul-i ma'nī-i leytü'ř-řebāb
pīr-i iķbālin cihān buldı cevān-ı müstaķīm
5. ol gül-i nev-resteyi bād-ı ħāzāndan ħıfz idüp
'ömr-i cāvīd ile mes'ūd ide ħallāķ u 'alīm
6. farķ-ı řevķinden olup bir bülbül-i güyā **emīn**
didi tārīhin ne zībā verd-i ter sultān selīm (175)

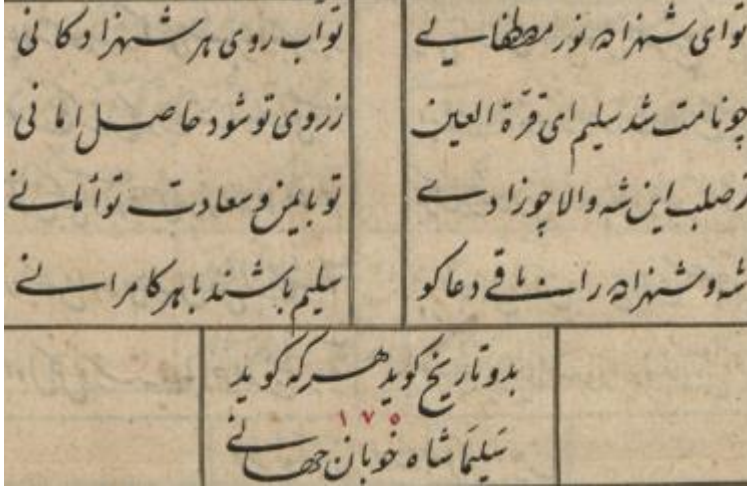
53

(fe'ilātün / fe'ilātün / fe'ilātün / fe'ilün)

1. ħabbezā dehre 'aķa eyledi feyyāz-ı kerīm
ķıldı şeh-zāde ile řāh-ı cihānı tekrīm
 2. virdi ħaķ dūr gibi řeh-zāde řeh-i baħr u bere
öyle şeh-zāde ki hem pertev-i sultān selīm
 3. muřtafā ħan-ı meķārim-şiyem ü 'adl-ārā
o řehūn luķ u kerem eylemede miķli 'adīm
 4. gün-be-gün burc-ı sa'adetde olup pertev-rīz
mihr-i iķbālini dā'im ķıla mevlā-yı ķadīm
 5. o şehen-řāh-ı felek mesned-i gerdün-pāye
taħt-ı 'adlinde ola řevķet-i devletle muķīm
- [24b]
6. nīze-i ķahrı idüp dūřmeni dil-düz-ı helāk
cism-i a'dāsın ide tiĝ-i celādetle dü nīm

7. geldi bā-luṭf 'aṭā ḥāṭira bir nev tāriḥ
nūrdur kevne ṭulū 'eyledi ṣeh-zāde selīm

54

55

(fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)

1. ḥazret-i ṣāhen-ṣeh-i cem-cāh sultān muṣṭafā
'adl ü dād u re'feti 'ālemlere oldı 'amīm
2. ṣevket ü 'adlini hergiz görmedi çeşm-i zamān
a'zam-ı rūḥ-ı cihān itdi anı rabb-i kerīm
3. oldı eslāfına el-ḥaḫ ḥayr ile ḥayrū'l-ḥalef
ḥayr-ḥvāh olmağla 'ālem emrine oldı ḳavīm
4. ṣulb-ı pākinden ḥudā bir ṣāh-zāde virdi kim
zeyn-i ṣehr-āyīn-i ṣāhī itdi herkes 'an-ṣamīm
5. lem'a-i mihr-i sa'adet sāye-baḥş-ı 'āṭıfet
ḥāver-i iḳbāli itdi ḳalb-i a'dāyı dü nīm
6. ḥıfz ide zāt-ı hümāyūnın ḥudā ekdārdan
kim ḳudūmıyla ser-ā-pā oldı hep dünyā na'im
[25a]
7. vālideynine bağışlasun ḥudā-yı zü'l-minen
böylece ḥayr-ı du'āya her kişi olur muḳīm
8. ṣevkle çıkdı yazup tāriḥini 'abd-i besīm
sāye şaldı bā-sa'adet 'āleme sultān selīm (175)

56

(fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)

1. hâzret-i zıll-ı hudâ şahen-şeh-i şahib- 'atâ
ya 'nî sultân muşafâ han-ı kerim-i cem-şaşem
2. şulb-ı pâkinden cihâna geldi bir şeh-zâdesi
nâmıdur sultân selim anuñ ide haq muhterem
3. tül-i 'ömr ile mu'ammer eyleye bârî hudâ
sâyesinde şah-ı 'aşruñ 'izzet ile dem-be-dem
4. eyleye memdūd rüz-ı haşre dek ikbâlle
'izzet ü iclâlini perverdigâr-ı zü'l-kerem
5. yaz şefikâ bâ'-i bismi'llâh ile târîhini
'âleme sultân selim devlet ile başdı qadem (175)

57

(fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün)

1. dâver-i yektâ süleymân-ı zamân han muşafâ
ya 'nî sultân-ı selâtin-i cihânbân u kerim
2. han-ı efrîdün-şaşem şah-ı sikender-muhtaşem
ya 'nî zıllu'llâh-ı fi'l-'âlem şehen-şah-ı 'azim
3. gavt-ı a'zam kuşb-ı pergâr-ı himem gavt-ı kerem
hâriş-i dîn-i mübîn [ü] vâriş-i mülk-i qadim
4. ol hidiv-i merhamet haqan-ı keyvân menzilet
neyyir-i burc-ı 'adâlet mâh-ı evreng-i dîhim
5. muhtefi idi verâ-yı perde-i taqdîrde
ziver-i şadr-ı vücüd itdi hudâvend-i 'alim
6. ya 'nî bir şeh-zâde-i şehvâr-ı baqr-i salţanat
geldi dünyâya cihânı itdi maşsüd-ı na'im
[25b]
7. haq ide günden güne müzdâd-ı 'ömr ü şevketüñ
hem muvaffaq ide emţâline feyyâz-ı rahim
8. cûşa gelüp zâhir olunca 'atâ vü feyz-i haq
iki muşra' târihi fetihye elţâf-ı 'amim
9. pertev-i envâr-ı pāk [ü] sâye-i rabb-i ebed
nesl-i sultân muşafâ şeh-zâde-i berr ü selim (175)

58

(fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)

1. hāzret-i şāhen-şeh-i 'ālem ki sulţān muşţafā
zāt-ı pāk-i bī-meṭlī sāye-i rabb-i kerīm
2. baş-ı 'adl ü hayrdur maḥz-ı vücūdı dā'imā
feyz-i cūdı ebr-i nīsān maẓhar-ı luṭf-ı 'azīm
3. 'ırq-ı nesl-i ṭāhirinden zū'l-minen kıldı 'aṭā
'āleme bir cevher-i cān kıymet-i dürr-i nazīm
4. hıfz-ı mevlāya emānet ola ol ma'şüm-ı pāk
ola dā'im zīver-i ser-te-ser-i nāz u na'im
5. ḥaḳ vücūdın mehd-i şıḥhatde ide rāḥat müdām
tā ki ola tıfl-ı meh gehvāresinde çün muḳīm
6. yazdı dür¹¹ üzre **nihālī** mışra'-ı tārīḫini
eyleyüp ḥandān cihānı kevkeb-i sulţān selīm (175)

59

(fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)

1. pād-şāh-ı baḥr u ber sulţān-ı mülk-i ma'delet
muşţafā ḥan ibn-i aḥmed ḥan-ı ḥaḳan-ı kerīm
2. zāt-ı endek-yāb-ı 'ālī-şānını mümtāz idüp
maẓhar-ı sırr-ı ḫilāfet eylemiş rabb-i raḥīm
3. işte ez-cümle 'aṭāyā-yı ilāhīden berī
şulb-ı pākinden vücūda geldi şeh-zāde selīm
4. maḳdemiyle eyledi ihyā derūn-ı 'ālemi
virdi dīn ü devlete teşrīfi bir ferr-i 'azīm
[26a]
5. ḡālib oldı āsmāna revnaḳ-ı rüy-ı zemīn
oldı şeh-āyīni reşkin-sāz-ı gülzār-ı na'im
6. ṭül-i 'ömr ile ser-efrāz eyleye dā'im hemān
ḥaḳ te'ālā eylesün zātın ḥaṭālardan selīm
7. tāc u şevketle şükūh-endāz ola ḥan muşţafā
bu selīm-ile görinsün ḥaşmına şīr-i 'azīm

¹¹ Metinde "درت" şeklinde yazılan kelime, anlam gereği "dür" olarak düzeltilmiştir.

8. şu 'le-endâz-ı hirâs u dehşet olsun her zamân
eylesün şemşîr-i kahrı kalb-i a' dâyı dü nîm
9. bî-bahâne söyledim târîh-i teşrîfin **edîb**
rûhdur geldi vücûd-ı dehre şeh-zâde selîm

60

(müfte' ilün / fâ' ilün / müfte' ilün / fâ' ilün)

1. müjde ki han muşafâ dâver-i cem-mesnede
oldı bu şeh-zâde ihsân-ı hudâ-yı kerîm
2. hasret idi vârih-i saltanata hayliden
taht-ı cihânbânî tâc-ı ser-i nâz u na' im
3. itdi o zât-ı cevân-baht ile hâlâ kader
dîde-i ümmîdi rûşen nazarı müstakîm
4. hayr-ı halef eyleyüp vâlid-i mes' üdına
tûl-i hayâta muvaffak ide rabb-i rahîm
5. hizmet-i târîhin itmâm ile meşgûl iken
hâtıra geldi bu yek mışra' -ı beyt-i nazîm
6. varsa da noşsânı kâfi görünür **rûhiyâ**
gülşen-i dehre maqâm eyledi sultân selîm (175)

61

(fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilün)

1. habbezâ ferhunde pîr-i nev-cevân itdi ' alîm
bir gül açdı gülsitân-ı ' âleme mihtli ' adîm
2. cevherâtın nüh felek saçdı zemîne **hilmiyâ**
feth-i bâb-ı nuşrete fâ' ik delîl sultân selîm

[26b]

62

(fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilün)

1. dūd-mân-pîrâ-yı şevket âb-rûy-ı saltanat
muşafâ han-ı celâlet tev' em-i saşvet-nedîm
2. olalı zâtı şeref-başş-ı serîr-i ma' delet
' âlemi itdi ihâta neşve-i feyz-i ' amîm
3. hamdü' lillâh şulb-ı pâkinden hudâ itdi ' atâ
ber-bihîn şeh-zâde-i enmüzec-i tab' -ı selîm

4. sūr-ı mīlādıyla kıldı dehri seyr āb-ı sūrūr
şeş-cihāt-ı ‘ālem oldı fi’l-meṭel dār-ı na‘īm
5. **sālikā** āfāka tertīb-i şafāya izn olup
bende oldum müstemidd-i cünbiş-i fikr-i muḳīm
6. derc idüp bir beyt-i ğarrāya iki tārīḥ-i tām
eyledüm āvīze-i ṭāḳ-ı dūr-i zāt-ı kerīm
7. müjde kim sultān selīm oldı cihāna rūḥ-ı tām
oldı şehr-āyīn cemāl-i maḳdem-i sultān selīm (175)

[27a]

63

(fā‘ilātün / fā‘ilātün / fā‘ilātün / fā‘ilün)

1. neyyir-i burc-ı şeref şāhen-şeh-i ḥayrū’l-ḥalef
ya‘nī sultān muştafā ol sāye-i rabb-i raḥīm
2. maṭla‘-ı mihr-i sa‘ādet ol ebu’l-ḥayr-ı zamān
maḥz-ı luṭf itmiş vücūdın ‘āleme ḥayy ü ‘alīm
3. ḥamdü’lillāh şulb-ı pākinden o sultānuñ yine
geldi iḳbāl ile bir şeh-zāde kim miṭli ‘adīm
4. ḥaḳ mübārek eylesün şāh-ı cihāna maḳdemin
dāye vü lālāsı olsun ‘izz ile nāz u na‘īm
5. ‘ömrini efzün idüp evlād-ı emcādı ile
niçesiyle daḥi mesrūr ide ḥallāḳ u kerīm
6. ḳudsiyān tārīḥini yazdı du‘ā birle **resā**
geldi dehre nūr-ı ‘ayn-ı muştafā sultān selīm (175)

64

(fā‘ilātün / fā‘ilātün / fā‘ilātün / fā‘ilün)

1. bāreka’llāh şāh-ı cem-mesned ḥıdīv-i ‘ālī-şān
sāye-i yezdān penāh-ı salṭanat kān-ı ‘aṭā
2. muştafā ḥan-ı ‘adālet-pīşe ḥaḳan-ı cihān
zāt-ı pākin ‘āleme emn ü emān ḳılmış ḥudā
3. devri hengām-ı meserret maḳdemi sa‘d u şeref
her günü ḥurrem-nümādur der demi behcet-fezā
4. böyle ferḥunde zamānı görmemiş çeşm-i zamān
‘ālemi şevḳ ü ṭarab kıldı ser-ā-pā pūr-şafā

5. burc-ı şevketden ziyâ-bağış oldu rûy-ı 'âleme
gün gibi şeh-zâde-i sulţân selîm-i meh-liķâ
6. her ne dem mihr-ile meh 'âlemde itdikçe tûlû '
dâ'im itsün şâh-ile şeh-zâdeyi bârî hüdâ
7. yazsa 'izzet tāk-ı gerdûna sezâdur târîhi
mâh idi itdi tûlû ' sulţân selîm bin muştafâ (175)

[27b] 65

(fe' ilâtün / fe' ilâtün / fe' ilâtün / fe' ilün)

1. muştafâ han-ı felek-mertebe şâh-ı cem-câh
rabt-ı kalb olmağıla kârı rızâ' u'llâha
2. eyleyüp emrini allâh qarîn-i tevfiķ
itdi ihsân halef-i erşed o şâhen-şâha
3. öyle şeh-zâde ki meşşâta-i gerdün itsün
sürme hâk-i kademin dîde-i mihr ü mâha
4. şevķ ü şâdî ile endîşe iderken hayrî
şimdi târîhini 'arz itmek-içün dergâha
5. geldi bir müjde-res-i ğayb didi târîhin
haķ mübarek ide şeh-zâde selîmi şâha (175)

66

(fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilün)

1. baħr-i şulb-ı şâh-ı şâhân han-ı sulţân muştafâ
zîver-efzâ-yı kenâre itdi bir dürr-i selîm
2. ya 'nî bir şeh-zâde-i 'âlî-nijâd-ı pāk ile
kıldı i 'tâ-yı tecellî zâtına rabbü'r-raħîm
3. râki' olmuşdı niyâz-ı maķdemiyle tāk-ı çarķ
hamdü'lillâh ķâmetin râst itdi sübhânü'l-'azîm
4. tûl-i 'ömr ile mu'ammer eyleyüp perverdigâr
görmeye nahl-i vücûdı bir dem âzâr-ı nesîm
5. mevlid-i mes'ûdına târîh-i vaşfî kemterî
toğdı çün bedr-i münevver 'âleme sulţân selîm

67

- (fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)
1. muştafā ḥan-ı celīlū'ş-şānuñ 'avn-i ḥaḫḫ ile
tab'-ı gül-berg-i laṭifin ḥıfz ide bād-ı nesīm
 2. öyle bir şāh-ı keremver kim ḥudā luṭf eylemiş
eylemiş zāt-ı hümāyūnın laṭif ü hem kerīm
 3. işte ez-cümle bu nev şeh-zāde teşrifi ile
oldı memnūn-ı ḫudūmı ḥazret-i şāh-ı na'im
[28a]
 4. mihr-i iclāl içre allāh eyleye bā-ṭül-i 'ömr
hem mu'ammer hem mu'azzez 'ābid ü 'āmil 'alīm
 5. **behcetī** tāriḫ-i tāmi geldi bu şeh-zādenüñ
şulb-ı sultān muştafādan çıkdı şeh-zāde selīm (175)

68

- (fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)
1. bāreka'llāh 'ayn-ı luṭf-ı mevhib-i rabb-i raḫīm
kim ḫudūm-ı pāki oldı bā'it-i şād-ı 'amīm
 2. maḫz-ı luṭf-ı ḥaḫ cihānı cümle mesrūr eyledi
gitdi 'ālemden keder dilde sürür oldı muḫīm
 3. ya' nī şāhen-şāh-ı sultān muştafā-yı dāverüñ
dürr-i da'vātın icābet kıldı allāhu 'azīm
 4. geldi şulbından cihāna bir cevān-baḫt-ı cihān
kıldı eşref sā'at içre 'ālemi rüy-ı vesīm
 5. mihrveş 'ālemde ol şeh-zāde-i meh-ṭal'atın
'ömrini devletle efzūn eylesün ḥayy u 'alīm
 6. niçe emṭāliyle ḥaḫ ol şāhı mesrūr eylesün
cümle āfetden maşūn olsun o ḥaḫan-ı kerīm
 7. bir nidā-yı şādī çıkdı didi **ḥātem** tāriḫin
luṭf-ı ḥaḫdan geldi kevnē nürdur sultān selīm (175)

69

- (fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilātün / fā' ilün)
1. ḥamdü'lillāh 'āleme oldı 'ināyet-i 'azīm
virdi bir şeh-zāde şulb-ı muştafādan ol ḥakīm

2. pād-şāh-ı dīn-i aḥmed āl-i 'oṭmān zübdesi
zıll-ı ḥaḳ dārā-ğulām u muḥyī-i şer'-i ḳavīm
3. ism-i pākine muṭābıḳdur anuñ eltāf-ı ḥaḳ
ol semiyi-yi faḥr-ı 'ālem muştafā ḥan-ı kerīm
4. çoḳ zamāndur muntazar ḥalk-ı cihān şeh-zādeye
ḥaḳka çoḳ şükr oldı iḥsān böyle bir luṭf-ı cesīm
[28b]
5. kevne geldükde bu 'ālī-baḥt şeh-zāde hemān
bende-i kemter **emīn** her dem du'āda ol muḳīm
6. şerbet işrābıyla devrāna didim tārīhini
doğdı sultān muştafā şeh-zādesi bu sa'd selīm (175)

70

(mefā'ilün / mefā'ilün / mefā'ilün / mefā'ilün)

1. bi-ḥamdi'llāh feyz-i baḥr-i eltāf-ı ilāhiden
kenāre geldi ol dürdāne-i 'işmet selāmetle
2. şehen-şāh-ı mu'azzam ḳuṭb-ı 'ālem muştafā ḥanuñ
zuhūr-ı aḥsen-i taḳvīmle bir şeh-zāde rif'atle
3. ṭulū' itdükde ol necm-i sa'ādet āf-tāb-āsā
dü çeşm-i ḥākiyānı eyledi rüşen vilādetle
4. ḥudāyā baḥr-i luṭfindan neciyy-i yümñ ü rif'atle
füzün it nūḥveş 'ömrin sa'ādetle kerāmetle
5. **emīnā** sübhāveş nazm-ı mücevher tārīhin yazdum
cemīlim bir selīm virdi şehen-şāha 'aṭufetle (175)

71

(fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilātün / fā'ilün)

1. bāreka'llāh şevket-i sultān füzünter buldı şān
kevkeb-i envār-ı baḥtı pertevi nūrı 'ayān
2. pād-şāh-ı baḥr u ber şāhen-şeh-i devrāna ḥaḳ
virdi kāmūñ cümle ḥalkı ol da ḳıldı şād-mān
3. ḥayli demdür muntazır olmuşdı 'ālem ol mehe
rehber-i şeh-zādegāndur bī-gümān geldi bu ān
4. ḥazret-i allāh 'ömr ü devletüñ dā'im idüp
rif'atā taḥtında ḳılsun anı dā'im müste'ān

5. kıaddi mevzūn bir elif sōz sōyledūm tārīhini
hamd ola sultān selīm itdi cihānı ūād-mān (175)

[29a] 72

(fā' ilātūn / fā' ilātūn / fā' ilātūn / fā' ilūn)

1. tācdār-ı muhteūem dārā ūūkūh u cem-ħaūem
ya' nī sultān muūtafā ħan-ı kerīm [i]bn-i kerīm
2. ideli temhīd-i esbāb-ı 'adālet-perverī
oldı mehd-i arzdan tıfl-ı ūer ü ūūriū 'adīm
3. perveriū-yāb-ı nem-i luftı olaldan kā'ināt
tıfl-ı maūūūdın korur āĝūū u ūulbında muūīm
4. sa'd u naħs-ı zūhre vū keyvāndan yoūdur ħudā
vaūt-i 'adlinde te'addı idemez çarħ-ı le'im
5. devr-i luftı 'āleme gūn baūına bir 'ıyddur
iūte oldı fi'l-meūel ūaħn-ı cihāndārū'n-na'im
6. dūd-mān-ı āl-i 'oūmānī biraz demden berū
virmiū-iken inūitā'-ı nesl ile dūnyāya bīm
7. ūulb-ı pākinden ħudā bu ūehriyār-ı a'zamuñ
kıldı tedrīc-ile rūy-ı dehrī ħandān-ı vesīm
8. evvelā burc-ı ħilāfetden olup pertev-fūrūz
āf-tāb-āsā iki sultān-ı nūriyyet-vesīm
9. ūoñra bir ūeh-zādeye ħasret-keū iken kā'ināt
eyledi bārī ħudā memnūn idūp luft-ı 'amīm
10. pād-ūāh-ı dehre bir ūeh-zāde iħsān eyleyūp
ez-ser-i nev kıldı iħyā ħalkı fettāh u 'alīm
11. rub'-ı meūūnı ser-ā-ser kıpladı āvāz-ı kūs
oldı aūtār-ı zemīnde bir donanma-yı 'azīm
12. nī met-i yaĝma-yı sūr-ı pād-ūāhīden cihān
vāyedār-ı luft olup cem' itdiler māl-i cesīm
13. eylesūn bārī ħudā 'ōmrin fūzūn cāhuñ bülend
kevkebi iūbāl ü baħtı ola dā'im müstaūīm

14. fikr-i târîh-i vilâdetle güher-sencân-ı nazm
silk-i nazma dizdiler her biri bir dürr-i nazîm
15. irticâlen bende bir mışra'la târîhin didüm
tâze kıldı şahn-ı mülki mevlid-i sultân selîm (175)

[29b] 73

(fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilün)

1. hamdü'lillâh geldi yine nesl-i sultân-ı kerîm
dûd-mân-ı âl-i 'oţmân buldı tebcîl-i 'azîm
2. pād-şâh-ı baħr u ber ħan muştafâ-yı 'âdilüñ
geldi şulbindan hele şeh-zâde-i sultân selîm
3. kayrevân-ı şark u ħarb oldu gül-âgîn-i țarab
nev-nehâr-ı maķdemiyle faşl-ı dey bâĝ-ı na'îm
4. yine şeh-âyîne fermân eyledi şâh-ı zamân
oldı ețrâf-ı cihân mânende-i gülşen nazîm
5. bir donanma görmedi çeşm-i felek buñun gibi
oldı zer-zîver nihâl-i erĝuvânveş naħl-i sîm
6. bu donanma-yı hümâyûnda sezâdur itse çarħ
necm-i ĝisûdârını bâb-ı hümâyûnda muķîm
7. zühre sâz-ı şevķı alsun destine şimden gerü
dâ'imâ virsün şafâ mânende-i şubħ-ı nesîm
8. kâse-i keçķüli țanbûr eylesün her bir gedâ
sâz-ı seyr âheng ile itsün terennüm târ-ı sîm
9. țayy-ı țümâr eyle ey ħâmid du'â hengâmidur
eyleme itnâb-ı nâ-ber-câ budur țavr-ı kadîm
10. taħt-ı 'âlî-baħtı üzre dâ'im olsun pād-şâh
niçe şeh-zâde zuhûrıyla feraħ bulsun 'azîm
11. hâtif-i ĝaybî bu mışra'la didi târîhini
geldi kâşîd devlet ü iķbâl ile sultân selîm (175)

74

(fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilâtün / fâ' ilün)

1. pād-şâh-ı 'aşr-ı sultân muştafâ ħan kim anuñ
dergehinde bendedür ser-cümle şâhân-ı cihân

2. mesned-ārā-yı himem dādār-ı iklīm-i kerem
bezl-i cūdında kifāyet eylemez deryā vü kân
3. niçe demler hasret olmuşdı cihān şeh-zādeye
virdi hāllāk-ı cihān şeh-zāde-i vālā-niṣān
[30a]
4. rüşen oldı dīde-i ‘ālem sürūr u sūr ile
secde-i şükr eyledi cümle zemīn ü āsmān
5. ğulğule şaldı zemīne neşve-i zevk u şafā
oldı maḥsūd-ı sürüşān-ı behiştī ḥākiyān
6. zīb ü zīverle donanma oldı cümle çār-sū
çār küşe oldı şimdi reşk-i gülzār-ı cenāb
7. zühre sāzın koydı elden oldı dem-sāz-ı tarab
döndi fart-ı şevkden rakḳāşveş devr-i zamān
8. niçe şeh-zāde vire allāh şāh-ı ‘āleme
eyleye tahtında dā’im anı rabb-i müste‘ān
9. tül-i ‘ömr ile mu‘ammer ide rabbü’l-‘ālemīn
nām-ı pākin eyleye pīrāye-i āḫir zamān
10. fikr iderken dā’imī bu sūra bir tārīḫ-i pāk
geldi hātifden nidā ğuş-ı derūna nāgehān
11. müjde kevne ḥarf-i menkūṭ-ile tārīḫin didim
oldı bir şeh-zāde nūr-ı çeşm-i nāsūt-ı cihān (175)

75

(fā’ilātün / fā’ilātün / fā’ilātün / fā’ilün)

1. ḥabbezā feyz-i muḳaddesden hübüb itdi nesīm
hep dimāğ-ı kā’ināta nesmesi ‘anber şemīm
2. bir meh-i ğarrā tülū’ itdi sa‘ādet mülkine
kim hümāyūn tāli‘-i sulṭān-ı ‘aşr oldı besīm
3. muştafā ḥan ibn-i aḥmed ḥan-ı ḥaḳān-ı cihān
zıll-ı ḥaḳdur berr ü baḫr-i heft iklīme ‘amīm
4. bir ciğer-küşe aña feyz eyledi rabb-i vedūd
nūr-ı şemsī ‘arızınıñ pertevi kıldı ‘adīm

5. zeyn olup kevn ü mekân âvîzeler oldu nücûm
ya 'nî şehri-âyîni olup arz u semâda müstedîm
6. lâzım oldu çâkerân-ı devlete hayr-ı du 'â
kim aña âmîn diye 'âric olan zât-ı kerîm
7. her tınâb-ı bârgâh-ı devletüñ evtâdını
tâ kıyâmet kıla müstahkem hudâvend-i hakîm
[30b]
8. baş gösterdi hele **hâtif** didi târîhîni
sırr-ı sultân muştafâdan 'izz ile geldi selîm (175)

76

(fâ 'ilâtün / fâ 'ilâtün / fâ 'ilâtün / fâ 'ilün)

1. nûr-ı çeşm-i âl-i 'oṭmân şehriyâr-ı baḥr u ber
ya 'nî sultân muştafâ ḥan-ı cihândâr-ı be-nâm
2. intizâm-ı 'adli bir şevkle kodı dünyâyı kim
buldı devrinde refâh ü râḥatı cümle enâm
3. âsmân-ı 'izz ü devletdür vücûdı ol şehüñ
feth ü nuşret taḥt-ı râyâtında devr eyler müdâm
4. dâver-i devr-i kamer bir böyle zât-ı ekremüñ
kim sezâdur dergehinde olsa iskender ḡulâm
5. nesl-i pâki iştiyâkıyla gürûh-ı dâ 'iyân
müjde-güyâna olurken intizârda şubḥ u şâm
6. kıldı bir şeh-zâde iḥsân ḥazret-i rabb-i kerîm
zümre-i ḥussâduñ oldu baḡrı ḥûn kıddi çü lâm
7. dâr-ı dünyâyâ kadem başdukda ol necl-i ḥasîb
leşker-i ḥüzn ü elem kıldı 'adem semtin maḡâm
8. birbirin tebşîre âḡâz eyleyüp bay u gedâ
itdiler icrâ-yı şehri-âyîne sür 'at ḥâş u 'âm
9. geldi târîhi **halîmâ** eyledi sâlin beyân
yâ ilâh sultân selîm şeh-zâdeyi kıll şâd-kâm (175)

77

(fâ 'ilâtün / fâ 'ilâtün / fâ 'ilâtün / fâ 'ilün)

1. mâ-şa 'a'llâhu te 'âlâ luṭf idüp rabbü'l-kerîm
faḥr-ı 'âlem ḥürmetine virdi çün sūr-ı 'azîm

2. pād-şāh-ı ‘ālemüñ kıldı du‘āsın müstecāb
bir sülāle-pāk ihsān itdi mevlā-yı kerīm
3. açılıp erbāb-ı ‘irfān şād-mān olsa n’ola
şāh-ı ‘ālem hāzretinden geldi bir nūr-ı cesīm
[31a]
4. hālk-ı ‘ālem oldı mesrūr maqdemiyāle **hamdiyā**
hāq mübārek eyleye itdüm du‘ā-yı müstakīm
5. zer kalemle ‘arşa yazılsa sezā tārīh-i tām
hāqkuñ ikrāmıyla geldi dehre şeh-zāde selīm (175)

78

- (mefā‘ilün / mefā‘ilün / mefā‘ilün / mefā‘ilün)
1. şehen-şāh-ı cihānbān ya‘nī sultān muştafā hān kim
vücūd-ı bī-naẓīri mülk-i dīne oldı pīrāye
 2. yegāne pād-şāh-ı baħr u ber şāhān-ı ‘adl-āver
selātin-i muzaffer tācdār-ı āsmān-pāye
 3. kemāl-i kudretinden hāzret-i feyyāz-ı bī-hem-tā
‘ināyet itdi bir şeh-zādeyi ol şāh-ı dānāya
 4. o meh çün zīver-i gül-pister-i nāz-ı vücūd oldı
semā mehd-i maħalkārı ola zühre aña dāye
 5. küdüretten şafā-yı bāl ile yā rab idüp maħfūz
mu‘ammer eyleyüp āfāka zātuñ eyle pīrāye
 6. bi-hāqkın zāt-ı pāk-i **aħmed-i muħtār** şeyhinle
sa‘īd ola cenāb-ı hān selīm geldi bu dünyāya (175)

79

- (fā‘ilātün / fā‘ilātün / fā‘ilātün / fā‘ilün)
1. çün mübeşşir oldı sultān **ħilmī** yay seccādesin
bu sürürüñ şükkrine çoqdan berü āmādesin
 2. geldi bir hātif beşāretle didi tārīhini
lem‘a-yı nūr-ı muħammed muştafā şeh-zādesin (175)

وفد البشر بالآيات والآمان
بالأمان ففقت الأعيان

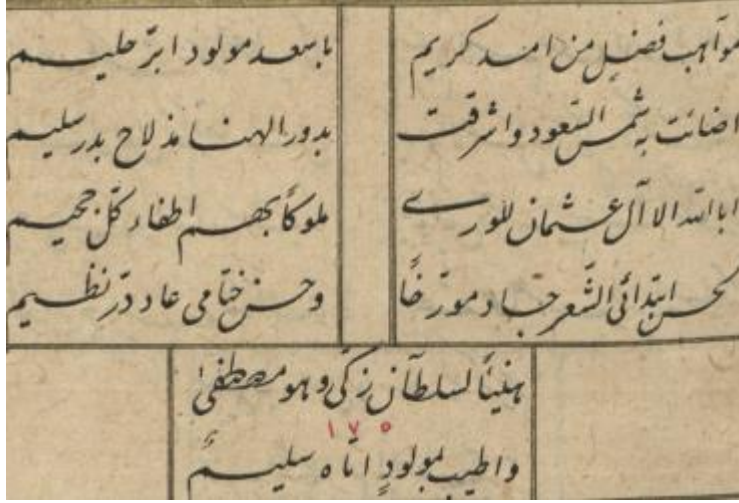
[31b]

واكت الذي من فرود السرات
اذ جبا الله مصطفي الملك بجلال
بنية دبرت بعنصر محجد
فابن في ملكك العلية مقاماً
واليكيم تاريخ عام الثمان
بروداً بساغدا يزدا ان
سرة في السعد كان ميسان
ليس يدعاً فاصلحاً عثمان
مصطفاه اداك الرحمان
بيت نظم كانه العقبان
وكل السور جارة الزمان
حين واني سليم السلطان

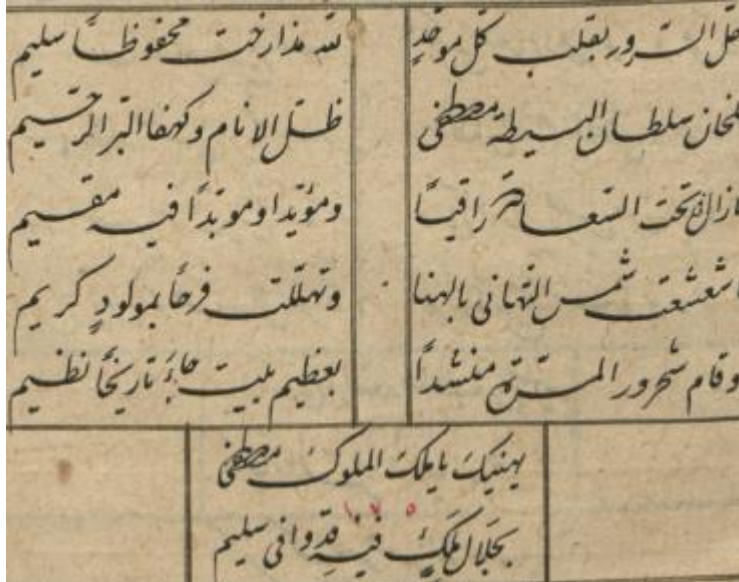
لما اتانا بنج نجل احمد
وكيف لا وهو الذي قد اشرف
تفهم ان مصطفي ملكنا
ابته ربني للعيون قد
في بوجه ونعمة ممدو حرة
وان رزم تاريخ صاغ استغن
سلطاننا حق لنا ان محمدا
من وجه حين بد اشرف الهدا
جباه ذوالمن غلاماً ما مجدداً
وللانام في الزمان مرشداً
ورفضته مكلورة عن الرداء
بالواحد الفهد الذي لن ليديا
سليم السلطان لما وفدا
جيد الوجود بالآيات قلدا

[32a]

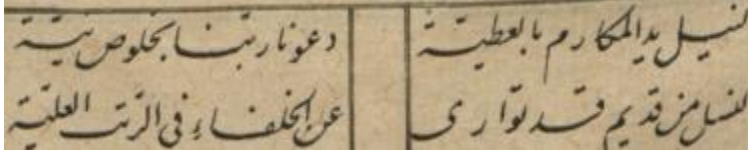
82

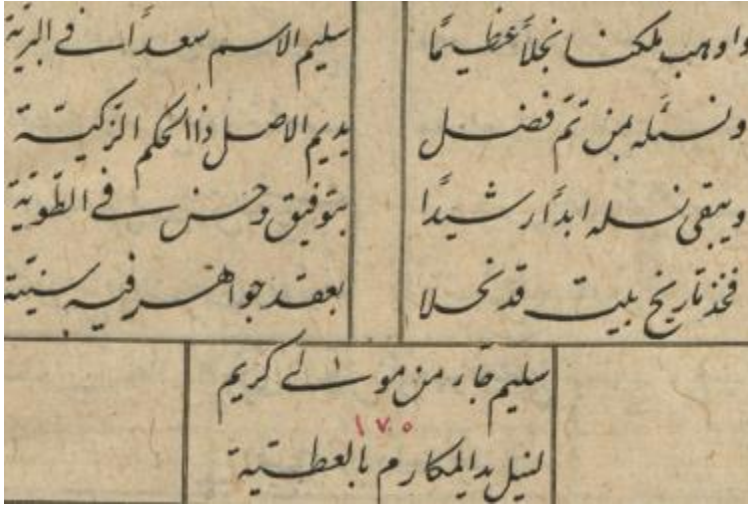
83

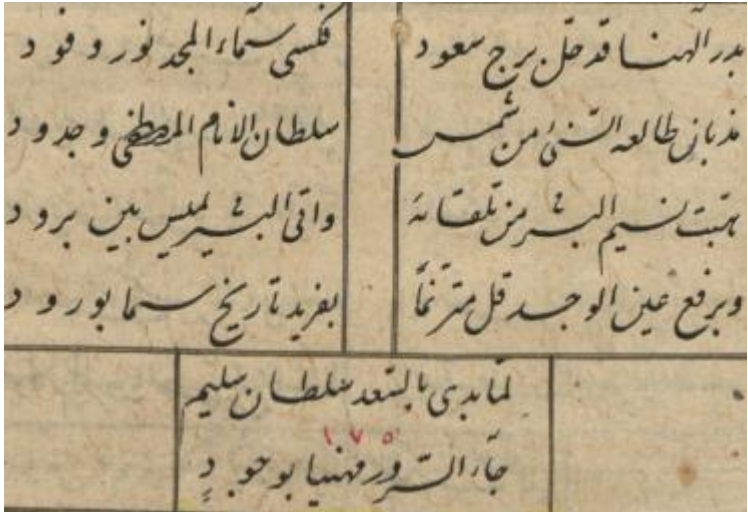
84

[32b]

85

ketebetü'l-fakirü'l-abdü'l-müdebbir meḥmed mir āsarī-zāde kilārī

SONUÇ

Bu çalışmada, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde 05464 demirbaş numarası ve *Tevâriḥ-i Vilâdet-i Sultân Selîm bin Mustafâ Han* adı ile kayıtlı eserin edebiyat dünyasına tanıtımı ve MESTAP (Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesi) kapsamında hazırlanan tablolar ile değerlendirmesi yapılmıştır. Tamamı 31

varaktan oluşan bu mecmuanın son varağında Mehmed Mir Âsârî-zâde Kilârî'nin ismi bulunmaktadır. Eserin herhangi bir yerinde başka bir isim yer almadığından, manzumeleri hem derleyen hem de yazıya geçiren kişinin Mehmed Mir Âsârî-zâde Kilârî olduğunu düşünmekteyiz.

Kilârî, derlediği mecmuada 85 manzum viladet tarihine yer vermiştir. Manzumelerin büyük çoğunluğu Türkçe (75) olmakla birlikte eserde, az sayıda da olsa Farsça (2) ve Arapça (8) manzumeler de kendine yer bulmuştur. Çoğunlukla kıt'a (55) nazım şekli ile kaleme alınan manzumelerin yanı sıra mecmuada kaside (26), murabba (2) ve gazel (2) nazım şekilleri ile yazılmış manzumeler de bulunmaktadır. İlaveten mecmuanın farklı yerlerinde dağınık olarak tarih mısralarına (5) da rastlanmaktadır. Ancak nazım şekli fark etmeksizin, manzumelerin tamamı padişah ile yeni doğan şehzadeye övgü ve iyi dilekler içermektedir. Manzumelerin son beyitleri, ebced hesabı ile şehzadenin doğum tarihini vermektedir. Mecmuada yer alan bazı manzumelerde (5) ise şairlerin manzumenin tüm beyitlerinde tarih düşürdüklerini de belirtmek gerekmektedir.

Mecmuadaki manzum vilâdet tarihlerinde en sık kullanılan aruz kalıpları sırası ile “fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün” (54), “mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün” (9) ve “fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün”dür. Manzumelerde toplamda 57 farklı şairin mahlası tespit edilmiş olup en çok manzumesi bulunan şair ise beş manzumesi ile Emîn'dir. Çoğunlukla bir divana sahip olmayan bu şairler, şiir yazmaya yeni başlamış birer çırak şair izlenimi bırakmaktadır. Edebî yönü zayıf olan bu şiirlerde sıklıkla vezin problemlerine rastlanmakta; ayrıca veznin getirdiği zorunluluklardan doğduğu tahmin edilen zoraki tamlamalar ve anlam hataları göze batmaktadır.

Atabey Kılıç'ın *Mecmua Tasnifine Dair* adlı yazısındaki tasnifinden (2012: 80-95) yola çıkılarak bu eserin; tertip durumuna göre *mürettep*, mürettep durumuna göre *mürettibi bilinen*, şekil bakımından *manzum* ve dil bakımından Türkçe ağırlıklı olmakla birlikte Arapça/Farsça manzumeleri de barındırması açısından *çok dilli bir mecmua* olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca eser, *şahıslar için tertip edilen mecmualar* kategorisine de konulabilir. Mehmet Gürbüz'ün *Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi* adlı yazısındaki tasnifine (2012: 108-110) göre ise bu eseri; şekil özelliklerine göre *farklı nazım şekilleriyle yazılmış şiirlerden oluşan mecmualar* ve konularına göre *tarih mecmuaları* kategorilerinde değerlendirmek uygun olacaktır.

MESTAP sistemine kayıtlı mecmualar içerisinde ve sözünü ettiğimiz her iki mecmua tasnifinde de *Tevârih-i Vilâdet-i Sultân Selâm bin Mustafâ Han* adlı mecmua

örneğinde olduğu gibi vilâdet-i hümâyûnu konu edinen bir mecmuaya rastlanmamıştır. Bu yönüyle eserin mecmua geleneği içerisinde önemli bir yere sahip olduğu kanısındayız. Ayrıca Mehmet Arslan'ın (1990) genel bir ifadeyle sûriyye kasidesi veya sûriyye tarihleri olarak adlandırdığı manzumelerin bu mecmuada bulunan örnekleri gibi vilâdet-i hümâyûn konulu olanlarına “Vilâdiyye”, bu türde manzumelerden oluşan mecmualara ise “Vilâdiyye Mecmuası” denilebileceği kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- Ahmed Vefik Paşa (1890). *Lehçe-i Osmanî*. İstanbul: Matbaa-ı Âmire.
- Akbayar, Nuri (1996). *Mehmed Süreyya Sicill-i Osmanî*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Arslan, Mehmet (1990). *Divan Edebiyatında Manzum Surnameler*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aynur, Hatice ve F. Meliha Şen (2019). “Hıfzî Ağa'nın (ö. 1173/1759-60) I. Mahmûd İçin Yazılan Şiirler Mecmûası (TSMK-Revan 1977) Üzerine”. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*. 3 (4). s. 39-73.
- Beydilli, Kemal (2009). “Selim III”. *TDV İslam Ansiklopedisi*. C. 36. İstanbul: TDV İslam Araştırmaları Merkezi. s. 420-425.
- Efe, Zahide (2020). “Sultan II. Mustafa İçin Yazılan Şiirler Mecmuası”. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*. (19). s. 460-493.
- Efe, Zahide (2021). “Defterdar Mehmed Behcet Efendi'ye Sunulan Şiirler Mecmuası (Aemnz 575)”. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*. 5 (1). s. 58-111.
- Gürbüz, Mehmet (2012). “Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi”. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*. (haz. Hatice Aynur ve öte.) İstanbul: Turkuaz Yayınları. s. 97-112.
- Hakverdioğlu, Metin (2007). *Edebiyatımızda Lâle Devri ve Nevşehirli Dâmat İbrâhim Paşa'ya Sunulan Kasideler (İnceleme-Metin)*. Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

İnternet: MESTAP (Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi). URL: www.mestap.com (Erişim Tarihi: 04.06.2022).

Johnson, Francis (1852). *A Dictionary, Persian, Arabic and English*. London: W.H. Allen.

Kanar, Mehmet (2009). *Kanar Arapça-Türkçe Sözlük*. İstanbul: Say Yayınları.

Karabey, Turgut (2015). *Türk Edebiyatında Tarih Düşürme*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

Kılıç, Atabey (2012). "Mecmua Tasnifine Dair". *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*. (Haz. Hatice Aynur ve öte.) İstanbul: Turkuaz Yayınları. s. 75-96.

Köksal, M. Fatih (2017). *Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori*. İstanbul: Kesit Yayınları.

Mu'in, Muhammed (1996). *Ferheng-i Fârisî (An Intermediate Persian Dictionary)*. Tahran.

Mütercim Âsım Efendi (2009). *Burhân-ı Kâtî* (haz. M. Öztürk ve D. Örs). Ankara: TDK Yayınları.

Piroğlu, Hatice (2019). *Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesinde E.H. 1487 Numarayla Kayıtlı Bir Mecmûa-i Tevârih (İnceleme-Metin)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Steingass, Francis Joseph (1884). *The Student's Arabic-English Dictionary*. London: W.H. Allen.

Steingass, Francis Joseph (1963). *A Comprehensive Persian-English Dictionary*. London: Routledge & Kegan Paul Limited.

Şu'ûrî Hasan Çelebi (2019). *Lisânu'l-Acem/Ferheng-i Şu'ûrî*. (haz. O. Yılmaz). İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.

Şükun, Ziya (1944). *Farsça-Türkçe Lügat Gencine-i Güftar Ferheng-i Ziya*. İstanbul: Maarif Matbaası.

Tarlan, Ali Nihat (1946). "Eski Mecmualar Arasında". *İÜ Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*. (1). s. 122-137.

Ünver, İsmail (1993). "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler". *Türkoloji Dergisi*. 11(1). s. 51-89.

Yakıt, İsmail (2022). *Türk-İslam Kültüründe Ebcet Hesabı ve Tarih Düşürme*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.

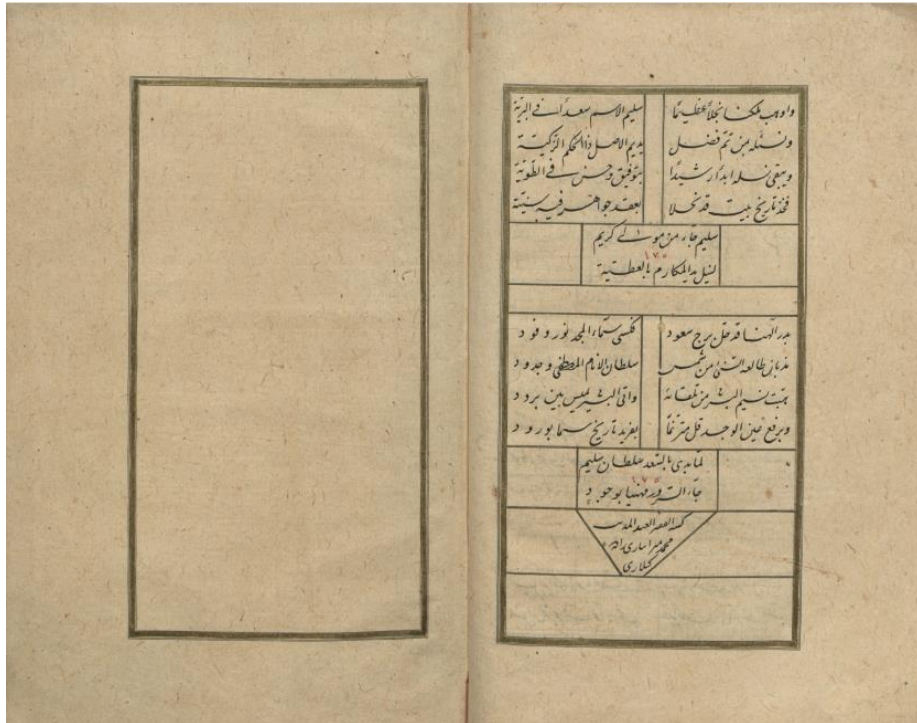
Yıldız, Enes (2020). "Sultan III. Mustafa'ya Sunulan Cülûsiyyeleri İçeren Bir Mecmua". *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi [Journal Of Academic Literature]*. 6 (12). s. 130-153.

Yıldız, Enes ve Batur, Halil (2019). "Fransa Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Bölümü 1035 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının MESTAP'a Göre Tasnifi". *Külliyat Osmanlı Araştırmaları Dergisi*. 7. s. 17-72.

EKLER

Resim 1: Eserin ilk sayfaları

Resim 2: Eserin son sayfaları